

UNIVERZITA KARLOVA

Pedagogická fakulta

Katedra občanské výchovy a filosofie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ThDr. Jan Anastáz Opasek – nejen opat, ale i básník

ThDr. Jan Anastáz Opasek – not only the abbot, but also a poet

Adéla Sůvová

Vedoucí práce: prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Český jazyk se zaměřením na vzdělávání a Základy společenských věd se zaměřením na vzdělávání

2020

Odevzdáním této bakalářské práce na téma ThDr. Jan Anastáz Opasek – nejen opat, ale i básník potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 25. 4. 2020

.....

Adéla Sůvová

Na tomto místě bych ráda poděkovala prof. PhDr. Janu Županičovi, Ph.D. za odborné rady a připomínky k mé bakalářské práci. Dále bych ráda poděkovala Tereze Opaskové a Josefu Opaskovi za ochotu a poskytnutí materiálů z jejich rodinného archivu. Mé díky patří i PhDr. Petru Kotykovi z Literárního archivu Památníku národního písemnictví za poskytnutí archivního materiálu a za cenné rady. V neposlední řadě děkuji své rodině, která mě během psaní práce podporovala.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá životem a dílem opata břevnovského kláštera Jana Anastáze Opaska od jeho dětství po smrt. Zaměřuje se na okolnosti, které ho vedly k tomu stát se řeholníkem řádu sv. Benedikta, na jeho přínos pro klášter před druhou světovou válkou a během války, dále pak na jeho zatčení a pobyt ve věznicích na Pankráci, v Ruzyni, v Leopoldově a ve Valdicích. Dále se zaměřuje na návrat z vězení a odchod do exilu. Poslední část kapitoly Životopis je o návratu do vlasti a založení laického katolického sdružení Opus bonum a následném jmenování arciopatem břevnovského kláštera. Kromě života této významné osobnosti z duchovní sféry se práce stručně zabývá také jeho osobitou poezií, kterou opat Opasek psal v různých životních situacích, a která je vydána v sedmi básnických sbírkách v letech 1968-1990.

KLÍČOVÁ SLOVA

Jan Anastáz Opasek, opat, benediktinský řád, břevnovský klášter, Opus bonum, básně

ANNOTATION

This bachelor's thesis deals with the life and work of the abbot of the Břevnov monastery, Jan Anastáz Opasek, from his childhood to his death. He focuses on the circumstances that led him to become a monk of the Order of St. Benedict, for his contribution to the monastery before the Second World War and during the war, as well as for his arrest and stay in prisons in Pankrác, Ruzyně, Leopoldov and Valdice. It also focuses on returning from prison and exile. The last part of the Biography chapter is about returning to your homeland and founding the lay Catholic association Opus bonum and the subsequent appointment as archbishop of the Břevnov monastery. In addition to the life of this important personality from the spiritual sphere, the work also briefly deals with his distinctive poetry, which Abbot Opasek wrote in various life situations, and which is published in seven poetry collections in the years 1968-1990.

KEY WORDS

Jan Anastáz Opasek, the abbot, the Order of Saint Benedict, the Břevnov Monastery, Opus bonum, the poems

OBSAH

1	ÚVOD.....	8
2	ŽIVOTOPIS	11
2.1	DĚTSTVÍ VE VÍDNI A V KOLÍNĚ.....	11
2.2	BENEDIKTINSKÝ ŘÁD.....	13
2.3	STUDIUM V ŘÍMĚ	14
2.4	BŘEVNOV ZA VÁLKY	15
2.5	BŘEVNOV PO VÁLCE.....	17
2.6	SLOVANSKÁ KONGREGACE SV. VOJTĚCHA.....	18
2.7	ZVOLENÍ BŘEVNOVSKÝM OPATEM 1947.....	20
2.8	DŮSLEDKY KOMUNISTICKÉHO PŘEV RATU.....	22
2.9	LÉTA VE VĚZENÍ	24
2.9.1	PANKRÁC A RUZYNĚ.....	24
2.9.2	VALDICE A LEOPOLDOV.....	27
2.10	LÉTA NA SVOBODĚ.....	30
2.10.1	DĚLNÍKEM NA PRAŽSKÝCH SÍDLIŠTÍCH	30
2.10.2	PŮSOBNÍ V EXILU.....	33
2.10.3	„DOBŘÉ DÍLO“ V EXILU A návrat do vlasti.....	34
3	OPASKOVY BÁSNICKÉ SBÍRKY.....	38
3.1	OBRAZY	38
3.2	ŽIVOT UPŘEN DO STŘEDU	38
3.3	PODVEČERNÍ HUDBA	40
3.4	VYPRAHLÁ KRAJINA.....	40
3.5	DVAKRÁT DVANÁCT BÁSNÍ	41
3.6	SLOVA A SLOVO.....	41
3.7	Z TÉ DÁLKY	42
4	ZÁVĚR.....	43

5	SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ.....	45
	ARCHIVNÍ ZDROJE.....	45
	KNIHY A ELEKTRONICKÉ ZDROJE:.....	45
	ROZHOVOR.....	46
6	SOUPIS PŘÍLOH.....	47

1 ÚVOD

Hlavním cílem této bakalářské práce je nahlédnout do života významné osobnosti z duchovní oblasti, která zasáhla do československé kultury a svým životem inspirovala mnoho lidí. Ano, řeč je o opatovi, později arciopatovi břevnovského kláštera, Janu Anastázi Opaskovi, který neměl na růžích ustláno, prožil jedenáct let ve vězení, a i přes to dokázal pokračovat v duchovní činnosti a předávání naděje. Jeho život byl natolik inspirující a zajímavý, že jsem se rozhodla se ponořit do jeho životopisu hlouběji, abych porozuměla jeho osobnosti a přínosu pro společnost.

Poprvé jsem o Anastázi Opaskovi slyšela, když jsem chodila na gymnázium a prezentovala jsem svůj referát o Karlu Krylovi. Na poslední straně jsem měla údaje o Krylově pohřbu a zmínku o tom, že zádušní mši celebroidal jeho přítel, arciopat břevnovského kláštera, Jan Anastáz Opasek. Před tím jsem o něm nikdy neslyšela, a tak jsem si o něm zjišťovala nějaké základní informace, především ve vztahu ke Karlu Krylovi. V knihovně jsem pak narazila na knihu jeho básní a velice mě zaujala.

V kapitole Životopis jsem si rozdělila Opaskův život do několika podkapitol podle toho, co pro konkrétní fázi bylo typické, a to buď vzhledem k událostem v Československu, které ovlivňovaly průběh jeho života, nebo k jeho vlastnímu počínání. Nejdůležitějším zdrojem informací, pro tuto část práce, pro mě byla autobiografická kniha *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*, kterou se rozhodl napsat, když mu bylo sedmdesát let, a tím vydat svědectví o svém životě a událostech, které se ho týkaly napříč kulturou, politickým děním, a také životem břevnovské a broumovské komunity. Hlavním zdrojem těchto svědectví byla jeho paměť a paměť několika spolubratří, především z kláštera v Rohru. Deníkové záznamy si během svého života nevedl. A tak, jak uvádí ve své knize vzpomínek (*Dvanáct zastavení: vzpomínky opata Břevnovského kláštera*), nejsou jeho vzpomínky úplné. Svá vzpomínková zastavení namlouval Opasek na magnetofonové kazety po dobu dvou až tří let (1983–1986) za technické spolupráce Milana Kubese. Nahrával je s přestávkami v Mnichově a v Rohru. Následně byl pořízen doslovný přepis kazet (Vladimír Ulrich). Vilém Prečan doslovný přepis odeslal do Prahy, aby mohl být vydán v samizdatu. Teprve po založení Ústavu pro soudobé dějiny, který mimo jiné začal vydávat svědectví o době a lidech, mohla být práce dokončena. Autor textu – Jan Anastáz Opasek a editorka textu – Marie Jirásková se v červnu roku 1990 setkali v Rohru, kde první polovinu práce upravovali společně, druhou část dodělávali v Praze. Byl zachován obsah vyprávění

z 80. let. Vzpomínky Anastáze Opaska končí odchodem do exilu roku 1968. O jeho působení v exilu napsali kapitolu (*Dobré dílo v exilu*) do knihy Ivan Medek a Vladislav Krtil.¹

Podkapitoly životopisu jsem nerozdělila přesně podle knihy, ale některé jsem přizpůsobila podle svého uvážení, a to na: Dětství ve Vídni a v Kolíně, Studium v Římě, Břevnov za války, Břevnov po válce, Slovanská kongregace sv. Vojtěcha, Zvolení břevnovským opatem 1947, Důsledky komunistického převratu, Léta ve vězení: Pankrác a Ruzyně, Valdice a Leopoldov, Léta na svobodě: Dělníkem na pražských sídlištích, Působení v exilu, Dobré dílo v exilu a návrat do vlasti, Opaskovy básnické sbírky. Poslední kapitola životopisu Dobré dílo se zaměřuje na Opaskovu tvorbu v exilu, kde psal básně, přispíval do různých sborníků a časopisů, a na tuto kapitolu navazuje kapitola věnující se básním.

Další knihou, ze které jsem vycházela, je kniha Moniky Elšíkové: *Opat chuligán aneb dobré dílo Anastáze Opaska*. Monika Elšíková je česká spisovatelka a režisérka, narozená v roce 1968, která se setkala s osmdesátiletým arciopatem Opaskem. O pár let později byla jako jediná pokřtěna Opaskovým řeholním jménem (*Monika Anastázie*), těsně před tím, než arciopat zemřel. Kniha zachycuje Opaskův život po návratu do břevnovského kláštera, ale obsahuje i vzpomínky, zachycené v rozhovorech, jak se samotným Opaskem, tak s jeho blízkými, řeholníky, přáteli a příbuznými. Tvoří takovou mozaiku, která umožňuje čtenáři nahlížet z různých úhlů na osobnost Anastáze Opaska.

Křesťanský zápas o českou věc: Působení opata Opaska a organizace Opus Bonum v československém exilu v letech 1972-1989 je kniha Petra Placáka, která vyšla v nakladatelství Argo v roce 2020. Jak už název napovídá, tak se tato publikace zaměřuje na působení Anastáze Opaska v letech 1972-1989 v rámci katolického sdružení Opus Bonum.

Součástí materiálů použitých v této práci jsou i dopisy, rukopisy, dokumenty, recenze na knihy a básně, které pochází z Literárního archivu Památníku národního písemnictví, kde jsem měla tu možnost nahlédnout do nezpracovaných sbírek osobního fondu Anastáze Opaska. Měla jsem v plánu navštívit i Archiv bezpečnostních složek Ústavu pro studium totalitních režimů, ale kvůli koronavirové krizi jsem bohužel neměla možnost se tam dostavit.

Velice si vážím setkání s panem Josefem Opaskem (Anastáz byl bratranec Josefova otce). Josef Opasek se narodil v roce 1942 a bydlí v Košicích u Kutné Hory, kde jsem ho, po dohodě s jeho vnučkou, Terezou Opaskovou, 7. dubna 2020 navštívila. Josef si

---

¹ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 314-315, JIRÁSKOVÁ, Marie. Ediční poznámka

s Anastázem intenzivně vyměňoval korespondenci, a dokonce se i navštěvovali, a to převážně v době, kdy se Anastáz vrátil z vězení. Když byl Anastáz ještě vězněn, Josef Opasek jezdil k mamince Anastáze, Marii Opaskové, do Břevnova na návštěvy. Společně mu psali dopisy do vězení. Marie Opasková, podle slov Josefa Opaska, vždy říkala: „Josífku, píšu Jendovi do Leopoldova, nechceš mu tam něco připsat?“² Rozhovor byl spíše monologický, protože pan Josef Opasek začal vyprávět, co všechno zažil, takže jsem ho nechtěla přerušovat, nechala jsem ho tedy mluvit. S velikým zájmem jsem si poslechla historii jejich rodu a komentář k rodokmenu, který mi pomohl lépe se zorientovat v příbuzenských vztazích v jejich rodině. Odněsla jsem si z rozhovoru nenahraditelné poznatky a spoustu materiálů, a dokázala jsem si také lépe představit osobu Anastáze Opaska, ne z profesního a duchovního pohledu, ale z pohledu jeho lidského přínosu, za což jsem velice vděčná. Po zvážení a promyšlení, zda připojit k této bakalářské práci i přepis rozhovoru jsem se rozhodla že rozhovor v práci citovat nebudu. Některé informace, které zazněly jsou velice osobního charakteru.

Vybrala jsem tedy do této práce některé fotografie, pohlednice a dopisy. Fotografie umožňují lepší propojení si informací o životě člověka s jeho tváří, což je podle mě také důležité, pokud nemáte možnost se s dotyčným člověkem osobně setkat. Pohlednice z cestování v době působení v exilu, kvůli představě o tom, jak Anastáz Opasek myslel na své příbuzné, stýskalo se mu po vlasti, a zároveň o jeho dobrodružné povaze a touze po poznávání krásných měst a krajů. A poslední složkou jsou dopisy a na stroji psané recenze k filmům a knihám, abych ukázala, jak všestranný byl a jak se vyjadřoval k mnoha kulturním i společenským událostem a problémům.

V kapitole Opaskovy básnické sbírky jsem se snažila vyzdvihnout některé básně, které mě zaujaly, ať už obsahem a motivy, nebo způsobem navození emoce. Jsou to básně plné citů, vzpomínek a skoro až hmatatelné naděje, která vyvěrá z nitra člověka díky Boží milosti a věčnosti. Některé básně jsou zasazené do konkrétního časoprostoru, ale mnohé jsou nadčasové. Autor využívá volného verše a minimálního počtu básnických prostředků k tomu, že básně působí jasně a předávají své poselství přímo.

---

² Rozhovor s Josefem Opaskem, nar. 1942, Košice 7.3. 2020

2 ŽIVOTOPIS

ThDr. Jan Anastáz Opasek (1913-1999) byl nejen opatem, arciopatem Břevnovského kláštera, benediktinským mnichem a knězem, ale i básníkem, kritikem, disidentem a předsedou laického katolického sdružení „Opus bonum“. Ve své době ovlivnil mnoho lidí, a to nejen řeholníků řádu sv. Benedikta, ale také osobností z kulturní, literární a vědecké sféry.

2.1 DĚTSTVÍ VE VÍDNI A V KOLÍNĚ

Rod Opasků pochází ze dvou vesnic mezi Kutnou Horou a Čáslaví, a to z Nepoměřic a Košic. Byly to vždy vesnice ryze české. Počátkem 19. století na usedlosti, kterou vlastnili Opaskové od roku 1633, bydlel Jakub Opasek, který měl syna Matěje. Matěj Opasek měl syna Františka, který se oženil s Marií Mašínovou, byl dosti zámožný, protože po svatbě koupil ještě další hospodářství v Nepoměřicích. Narodila se jim dcera Marie, která byla po smrti svého otce zapsána do pozemkových knih jako spoluvlastnice. V roce 1909 byla obě hospodářství prodána rodině Mašínů. Druhý syn Matěje Opaska Josef si koupil v roce 1870 samotu na Samku, tam vyrostl jeho syn Jan. Po Janovi se narodilo ještě šest dalších sourozenců. Jeden z nich, Josef, holdoval alkoholu. Nejstarší syn Jan se v Kutné Hoře vyučil krejčím, avšak už v 17 letech se stal vojákem. U druhého pluku polních dělostřelců sloužil 14 let³.

Matka Jana Opaska se jmenovala Marie Opasková, pocházela z Nepoměřic, otec se narodil na Samku, která patřila ke Košicím. Jeden nebo dva roky studovala Marie Opasková na první dívčí hospodyňské škole ve Stěžerách u Hradce Králové, kde se naučila mimo jiné šít a vařit. Otec pocházel z chudých poměrů. Vyučil se krejčím v Kutné Hoře, a poté šel se svými dvěma sestrami za prací do Vídně, kde v 17 letech vstoupil do vojska a 14 let hrál ve vojenské kapele. Jako vojenský vysloužilce dostal práci dozorce v Přírodovědeckém muzeu ve Vídni. Marie Opasková a Jan Opasek⁴ byli v příbuzenském vztahu (*bratranec a*

---

³ ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán, aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. Osudy (Karmelitánské nakladatelství), s. 56.

Viz příloha 23 – rodokmen.

⁴ Viz příloha 21 – fotografie rodičů.

sestřenice), tak měli možnost se sblížovat v Košicích, kam Jan Opasek jezdil navštěvovat rodiče. V roce 1902 uzavřeli sňatek, ve Vídni se jim narodila dcera Marie, která onemocněla na zánět mozkových blan a zemřela ještě před narozením Jana.

Jan Anastáz Opasek se narodil 20. dubna 1913 ve Vídni jako Jan Opasek. Krátce po narození byl pokřtěn v kostele sv. Tomáše, v Praze na Malé Straně, jmény Jan Nepomuk Vojtěch. Po první světové válce se organizoval návrat Čechů do vlasti, Opaskovi se přestěhovali do Kolína, kde bydlela babička Cyrusová u Dvořáků. Dvořákovi byli příbuzní, kteří babičce a jejímu synovi Josefovi pronajímali malý byt. Záhy se rodina Opaskových z provizorního bydlení u babičky přestěhovala na západní okraj Kolína, do jednopatrového domu poblíž tzv. císařské silnice, v ulici Erbenově. Babička se později přistěhovala od Dvořákových k Opaskovým. Otec začal pracovat v továrně na výrobu léků jako skladník. Babička byla velice zbožná žena, chodila pravidelně na mši svatou do kostela sv. Bartoloměje. Jan Opasek začal chodit do kostela se svou babičkou. V tomto kostele se stal ministrantem (ve druhé nebo třetí třídě obecné školy). Tehdy tu působil kaplan Jaroslav Kulač.

V patnácti letech začal psát a publikovat v časopise *Dorost* – časopis pro katolickou, dělnickou mládež (vydával ho páter Pelikán), v časopise *Jitro* – speciální časopis pro studující mládež (redigován Dominikem Peckou). Do *Jitra* psal Opasek své duchovní úvahy, recenze, básně. Spolupracoval v té době i s *Lidovými listy*. Několik básní Opaskovi vyšlo ve čtvrtletníku katolické skupiny v Olomouci – *Archa*. Za studia na kolínském reálném gymnáziu poznal další kněží, jako například benediktinského pátera Metoda Klementa, Karla Spinku, Josefa Gabriela. Poznal také např. Jakuba Demla jako autora, jehož knížky četl ještě před tím, než se s ním v roce 1929 setkal osobně. Setkání s Josefem Florianem Opaska o rok později ovlivnilo na celý další život.

Při příležitosti odchodu Anastáze Opaska do kláštera roku 1932, kanovník Kulač řekl: „*To je tak, svatý Vojtěch založil klášter břevnovský, a Jeník Opasků ho chce povznést!*“⁵ Při vstupu novice do kláštera se z něho stane nový člověk (*homo novus*), a zároveň získává nové jméno.⁶ Na novice Opaska vyšlo písmeno A, a tak dostal jméno Anastasius, což je symbolické a významné, protože tak se jmenoval první opat břevnovský⁷.

---

⁵ Citováno z: OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 37.

⁶ Břevnovský opat měl ve zvyku dávat jména podle písmen ze začátku latinské modlitby „Zdravas královno“ (*Salve regina*). Prvnímu novici dal jméno na S, druhému na A, atd.

⁷ Pravděpodobně to byl jeden z dvanácti mnichů, kteří přišli se sv. Vojtěchem, zakladatelem břevnovského kláštera, z Říma. Žil pravděpodobně v letech (955-1037), opatem v Břevnově byl v letech (993-995).

Metod Klement byl v té době novicmistrem břevnovského noviciátu, opatem byl Dominik Prokop. Anastáz Opasek byl novicem⁸ v letech 1932-1933, v roce 1933 složil spolu s Čerovským dočasný slib. Poté, od roku 1933, studoval filosofii, dějiny filosofie a částečně i dějiny církve v Praze, což bylo to tzv. řeholní studium.⁹

2.2 BENEDIKTINSKÝ ŘÁD

Řád svatého Benedikta patří k těm přísnějším řádům v katolické církvi. Řádové heslo „Ora et labora“ (modli se a pracuj) hlásá mnichům poslání, které obnáší nejen modlitbu, ale i práci v konventu a na zahradě. To slovo „pracuj“ se vztahuje i na studium, podle Opaskových slov. Každý mnich se vzdělává podle svých možností. Dalším znakem tohoto řádu je spjatost s místem. Benediktini se přizpůsobí kraji a místu, kde žijí. Na tom stejném místě zůstávají stovky let, po několik generací.

Anastáze Opaska se často lidé ptali, proč se stal zrovna benediktinským mnichem. On na tuto otázku, kterou mu položila i Monika Elšíková v knize rozhovorů: *Opat chuligán aneb Dobré dílo Anastáze Opaska*, odpovídá výčtem lidí, kteří ho při výběru ovlivnili. Za prvé to byl Josef Florian. Tedy překladatel, vydavatel, katolický myslitel, se kterým vedl Opasek debaty na různá témata, o kterých už od dob studia na gymnáziu přemýšlel. A byl to právě on, kdo ho podpořil v rozhodnutí věnovat se službě v církvi. Opaskova matka byla velice okouzlena Florianovou tvorbou a způsobem přemýšlení o duchovních otázkách, že se rozhodla věnovat větší obnos peněz na vydání knihy o životě sv. Terezie od Ježíše. Další, kdo zapůsobil na mladého Jana Opaska byl páter Metod Klement, kterého Opasek poznal při exerciích v klášteře. Páter Klement oplýval obětavostí a osobním nasazením, které investoval do péče o své společenství. Vyzýval k následování sv. Vojtěcha a ke kontemplaci (usebrání). Založil spolek ministrantů, kam i mladý Jan Opasek začal docházet. V té době byla česká větev benediktinů velmi málo početná. Tedy na území Čech jich bylo dost, ale německých. Opasek si uvědomil, že chce být především řeholníkem.¹⁰

---

⁸ Noviciát je období dlouhé jeden rok, v němž se má kandidát seznámit s řádovým životem a poznat život v klášteře, rozhodnout se, zda takovýto život vezme za své a zda ho přijmou ostatní. Po tomto období následuje buď odchod, nebo splnění slibů.

⁹ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 7-36.

¹⁰ ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán, aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. *Osudy* (Karmelitánské nakladatelství), s. 40-43.

2.3 STUDIUM V ŘÍMĚ

Pod vlivem Staré říše byl Opasek původně ultramontán¹¹. V té době byl papežem Pius XI. O pokračování Opaskova studia v Římě rozhodl páter Paul de Vooght. Studium v Praze bylo uznáno, a tak musel absolvovat už jen zkoušku z dějin. V Římě, v roce 1935 začal studovat na benediktinské koleji sv. Anselma v Římě, což byl internát pro benediktinské studenty. Vyučování probíhalo jen v latině, studijní program byl koncipován podle učení svatého Tomáše Akvinského. Podle papeže Pia XI. mělo být studium rozděleno na: dva roky tzv. čisté filosofie, čtyři roky teologie. Student, který vystudoval tímto způsobem doktorát, mohl přednášet teologii na všech biskupských seminářích. Kdo udělal ještě navíc jeden rok filosofie, mohl ji přednášet tam, kde to bylo ustanoveno. V Československu se tento systém studia nedodržoval, studium bylo zkráceno na pět let.

Kvůli událostem roku 1938 nemohl Opasek studium velké teologie (čtyři roky teologie) dokončit. Řeholníci mohou být vysvěceni na kněze o rok dříve, pokud o to požádá jejich představený, třebaže ještě nemají studia dokončena. A tak mohl být Anastáz Opasek vysvěcen na kněze už v roce 1938. Přál si, aby mohl být vysvěcen v kostele svaté Markěty v Břevnově, kde poté také sloužil svou první mši svatou. Vysvěcení tedy proběhlo 11. července na slavnost svatého Benedikta. Akt vysvěcení na kněze provedl pražský světící biskup Jan Remiger. Byl to ten samý biskup, který Opaskovi udělil svátost biřmování (v roce 1932) v chrámu svatého Víta.

Při svěcení byli přítomni Opaskovi příbuzní a přátelé, jeho maminka a konvent. Přítomen byl i Jaroslav Kulač a přítel Břevnovského kláštera Otakar Švec. Kazatelem byl páter Metod Klement, kterého si zvali do Břevnova na velké svátky.

V roce 1938 se politická situace zhoršovala, v Břevnově byl kaplanem kněz německý páter Anselm Geisser. V září musel Anselm narukovat a Opasek za něho vzal kaplanskou práci. Od té doby křtil, zpovídal, kázal, oddával, atd. O něco později, po Mnichovské dohodě, když bylo Opaskovi 25 let, se stal převorem, a tedy zástupcem opata v Břevnově. Opasek začal tedy spravovat Břevnovský klášter. V té době již obsadila velkou část kláštera

---

¹¹ Pojem ultramontanismus pochází z latinského *ultra montes*, což znamená za horami, myšleno Alpami. Označuje politiku podpory těch „za horami“ (Alpami), tj. papeže v domácí politice evropských států. V užším slova smyslu znamená ultramontanismus souhlas s nadřazeností papežské autority nad místními autoritami jak světskými, tak duchovními (tj. diecézními biskupy).

československá armáda a v Břevnově mělo sídlit velitelství obrany města Prahy, neboť se pomalu schylovalo k válce.¹²

2.4 BŘEVNOV ZA VÁLKY

Břevnov byl převážně český a Broumov převážně německý. Členové dosud jedné komunity se podle nařízení museli rozhodnout pro jeden nebo pro druhý klášter. Češi se rozhodli pro Břevnov. Podle ujednání mezi vládou a Svatou stolicí po první světové válce se opati měli střídát podle národnosti, volba se oznamovala církevnímu oddělení ministerstva školství a zemskému úřadu.

Břevnovská komunita trpěla nedostatkem nových členů. Několik nových členů vstoupilo do kláštera v roce 1932, stejně jako Opasek. Většina kněží v Břevnově měla věčné sliby, jen dva klerici měli jednoduché sliby. Jedním z nich byl Timotheus Vodička, spisovatel a překladatel. Opaska si také odvedlo gestapo na výslech, stejně jako většinu lidí okolo něj. Bylo to už v době, kdy nacisté zrušili benediktinské opatství emauzské v Praze. Mnoho kněžích z Břevnova i Broumova bylo převezeno do Terezína, nebo Dachau. Někteří byli jen donuceni odejít ze svých dosavadních funkcí a změnit zaměstnání. V Dachau zahynulo mnoho benediktinských kněží, jako například páter Vavřinec Filip, opat Vykoukal a další. Za války se v Břevnově začalo opravovat a restaurovat, bylo zavedeno ústřední topení. Opravovalo se postupně, na co byly peníze.

Vydavatelská činnost Břevnovského kláštera, začala v době, kdy se Opasek stal převorem¹³, a pokračovala ještě krátce po válce. Časopis Praporec vydáván od výročí přenesení ostatků svatého Vojtěcha knížetem Břetislavem z Hnězdna do Prahy byl myšlen jako připomenutí praporce svatého Vojtěcha. První ročník vyšel v roce 1939 na křídovém papíře, na větším formátu s fotografiemi. První číslo bylo věnováno jen svatému Vojtěchovi. Byla v něm báseň Jana Zahradníčka, který tenkrát bydlel v klášteře. Báseň je vizí života sv. Vojtěcha, naší blízké budoucnosti a prosbou o ochranu země. Časopis vycházel nepravidelně po dobu dvou let. Formátem i úpravou připomínal Florianovy Archy. Byl to časopis kulturně umělecký a částečně teologický. Bylo v něm mnoho recenzí knih, které psal Josef Zvěřina. Od třetího ročníku časopis převzal Miroslav Venhoda a zaměřil ho spíše hudebním směrem.

---

¹² OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 37-62.

¹³ Pojem převor pochází z latinského prior = první, přední. Je to titul zástupce opata, nebo též označení představeného menšího konventu, který se (ještě) nestal opatstvím.

Byl nadšeným znalcem gregoriánského chorálu a toužil založit chlapeckou pěveckou skupinu. A vznikla jeho Schola cantorum. Chlapci bydleli při bývalém pivovaru, což byl maličký internát. Chlapci byli brzy známí, protože hráli folklorní hry, opakovali i hry barokní, pravidelně zpívali o nedělích v klášterním kostele. Opaska s Venhodou poutalo hluboké přátelství. Dokonce Opasek později křtil Venhodovy děti.

K připomenutí památky svatého Vojtěcha vznikly dvě monografie a sbírka pohlednic, ale bylo potřeba jeho kult obnovit ještě nějak hlouběji, a to modlitbou na výročí jeho smrti – vždy 23. den v měsíci. V chrámu sv. Víta u ostatků sv. Vojtěcha se konala mše svatá. O tento svátek se v Břevnově staral páter Metod Klement. V roce 1938 se stal Opasek představeným, musel podepisovat velké množství smluv. Musel objíždět majetky kláštera. Jinak se moc v té době cestovat nedalo. Z kláštera se mohlo odjet jen v případě, že pan převor, nebo pan opat dali svolení a peníze. Opasek jezdil do Říma za Florianem, když byl sám představeným. Josef Florian říkal: „*Byl bych velmi rád, kdybych zemřel v přítomnosti kněze.*“¹⁴ Na smrt byl připraven, byl to velice zbožný, i když měl často boje a spory s církevní vrchností. Josef Florian toho udělal pro českou literaturu, převážně katolickou opravdu hodně. Ale nebyla to jen katolická literatura v běžném slova smyslu, ale katolická v původním smyslu, tedy ryzí umění všem přijatelné. Pan Florian si vážil prací Vladislava Vančury. Dovedl rozeznat dobrou knihu od špatné. Rozuměl umění, obzvláště krásné literatuře, protože četl mnoho knih teologického obsahu. V roce 1941 Florian zemřel, Opasek byl požádán, aby ho pohřbil, neboť před smrtí byl Florian ve sporu s místním farářem. Na pohřbu byl mimo jiné i Jan Zahradníček, Jan Dokulil, Jan Hertl (historik a ředitel nakladatelství Vyšehrad). Celý pohřeb byl v latině, protože Florian měl rád chorál, jakožto zpěv církve.

Opasek se znal i s Bohuslavem Reynkem a jeho ženou Susanne Renaudovou – francouzskou básnířkou. Reynek byl velice zbožný, dobře znal Písmo svaté, všechna jeho díla vycházejí z hluboké křesťanské víry. František Halas přišel do břevnovského kláštera za panem Florianem, v ten den se poprvé setkal i s Opaskem. Od té doby se několikrát sešli i u Halase doma, povídali si o všem možném, hlavně o literatuře, náboženství. Halas dal Opaskovi všechny své básnické sbírky s věnováním. S rodinou Halasovou byl Opasek v kontaktu po celou válku i po válce, i když to už bylo obtížnější. Dokonce i Jan Patočka, jeden ze zakladatelů Charty 77, chodil také do břevnovského kláštera besedovat každou

---

¹⁴ Citováno z: OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 63.

neděli. Na tyto besedy chodívali např. Jan Zahradníček, Karel Schulz, Václav Renč, Rudolf Holinka, a další.

Albert Vyskočil byl požádán, aby chlapcům z internátu každý týden vykládal českou literaturu. Dále například Jaroslav Seifert v té době v Břevnově bydlel, četl své básně na schůzkách mladých v klubu Anastasium, které pořádal páter Metod Klement. Další z návštěvníků Břevnova byl také sociolog Stanislav Berounský, Rudolf Voříšek (nadaný filosof, kritický postoj k české filosofii), František Lazecký, Ing. Jan Sokol. Po válce se stal břevnovský klášter znovu klášteřem.¹⁵

2.5 BŘEVNOV PO VÁLCE

Osvobození Československa Sovětským svazem bylo patrné i v Břevnově. Anastáz Opasek pořídil vlajky všech spojeneckých sil, aby zdůraznil, že naše osvobození opravdu není zásluha pouze Sovětského svazu. Do břevnovského pivovaru se přestěhoval německý starobinec, lidé tu umírali opravdu rychle. Břevnovský kněz je připravoval na smrt, pokud byli věřící. S mrtvými se zacházelo stále velice neuctivě, zvláště proto, že to byli Němci. Prvním aktem národního výboru v Břevnově byla snaha, aby převor Opasek a ředitel Havlíček nedostali potvrzení o národní spolehlivosti, což byla v podstatě snaha komunistické strany vyřadit vedení kláštera. Naštěstí se jim to nepodařilo.

Oběžník ministerstva vnitra z 28. července 1945 požadoval vést tzv. odsunové kategorie v pořadí:

1. okupanti (Němci, kteří se přistěhovali do republiky po roce 1938)
2. provinilé osoby, pokud nebyly zajištěny
3. bývalí veřejní zaměstnanci, kteří se zrušením služebního poměru stali nezaměstnanými
4. zemědělci
5. majitelé podniků a živnostníci
6. příslušníci svobodných povolání
7. dělníci
8. ostatní

---

¹⁵ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 63-118.

Tímto způsobem probíhalo lokální vysídlování Němců. Exekuce vykonané na zajištěných nacistech, zajatcích a civilních osobách německé národnosti měli za následek větší počty mrtvých. K tomu docházelo i v okolí Broumova.

Komunisté ve svém nástupu k moci nejen akceptovali koncepci o kolektivní vině a princip transferu, ale dokonce se stali aktivními prosazovateli a vykonavateli. Dokázali z radikálního nacionalismu vytěžit více než ostatní politické strany. Podle některých názorů byl konec sudetského němectví v ČSR jakýmsi prologem k následné komunistické éře, protože souhlas Moskvy s masovým vysídlením Němců byl zaplacen následnou závislostí na Sovětském svazu.¹⁶

Opasek byl členem Národního výboru, který vznikl tajně v dubnu. Už věděl, že odsun německého obyvatelstva je nevyhnutelný, úřady zbavovaly kláštery majetku, pokud v něm žily německé komunity. Broumov měl velký klášterní majetek, a tak břevnovští přišli na myšlenku, že se pokusí získat Čechy žijící v Americe v Chicagu, v opatství Lisle, kde je fara, v jejíchž základech je základní kámen Sázavského kláštera. Opasek jim napsal dopis o pomoc. Báł se, že se většina broumovských bude muset odstěhovat do Německa. Všichni broumovští byli zbaveni občanských práv. Opasek se snažil zachránit německé benediktiny před nutným odsunem a ponížením. Byl proti představám o kolektivní vině, které v té době zachvátily většinu lidí. Ale nelze přece obvinít člověka za vinu druhého.¹⁷

2.6 SLOVANSKÁ KONGREGACE SV. VOJTĚCHA

Církev byla po druhé světové válce (od roku 1945) v defenzívě, nebyly obsazeny biskupské stolce. V Litoměřicích bylo potřeba jmenovat nového biskupa – Čecha. Tím novým biskupem se stal Štěpán Trochta. V Českých Budějovicích také nebyl biskup. Za Protektorátu Čechy a Morava měl nastoupit český světicí biskup Eltschkner, ale na poslední chvíli se tak nestalo, pravděpodobně kvůli odporu německých protektorátních úřadů. V Praze byl pouze kapitulní vikář, arcibiskup zde chyběl.

Pro benediktiny byl po válce problém založit vlastní kongregaci. Už opat emauzský Arnošt Vykoukal začal za první republiky přemýšlet o založení benediktinské kongregace. Do zániku Rakouska-Uherska patřily kláštery Břevnov, Broumov a Rajhrad do rakouské kongregace a později byly podřízeny opatu primasovi. Ještě v době, kdy Opasek studoval,

---

¹⁶ STANĚK, Tomáš. *Odsun Němců z Československa 1945-1947*. Praha: Academia, 1991.

¹⁷ Tamtéž, s. 119-135.

dostal Břevnov návrh na zřízení české kongregace. Tento návrh vypracoval právník, páter Hoffmeister, z Emauzského kláštera (*beuronská kongregace*).

Opasek se měl vydat na cestu do Říma s páterem Cherfem. Před cestou byli navštívit ministry Jana Masaryka, Jaroslava Stránského, Hálu, Msgre. Šrámka Fierlingera. A v neposlední řadě navštívili v říjnu také prezidenta Beneše. Odlétali koncem října 1945. V Římě šli nejdříve k opatu primasovi¹⁸ Fidelisovi de Stotzingen. Předložili mu svůj plán založení kongregace a o záchraně broumovského majetku. Opat primas byl věci příznivě nakloněn, avšak směrodatná byla audience u Svatého Otce. Papežem byl tehdy Pius XII. V zásadě souhlasil s plánem příchodu benediktinů z Ameriky a se založením kongregace. Papež jim dal požehnání, povolil Opaskovi, aby dal toto požehnání i břevnovským farníkům při bohoslužbách. Takto tedy vznikla kongregace svatého Vojtěcha.

Bylo ustanoveno, že tato kongregace může mít také byzantský rítus, tj. že může založit klášter východního obřadu. Tak si to přál papež Pius XI., protože se založení benediktinského řádu klade před konflikt mezi Východem a Západem, tedy do počátků církve. Otec Pius XI. považoval benediktiny za schopné této liturgii lépe rozumět. Svatý Benedikt je u východní církve uctíván a benediktini jsou oceňováni jako prastarý řád.

Když byli vyhnáni němečtí benediktini z Broumova, začala se tvořit nová komunita. Na broumovsku a v Broumově žilo sedmnáct benediktinů. Ostatní byli rozptýleni po různých farech. Kromě Němců, kteří zůstali, tam byli benediktini z Lisle u Chicaga. Opasek jezdil do Broumova často a zajímal se o tamější komunitu. Páter Cherf se snažil zachovat typický benediktinský klášterní život, včetně chórových modliteb. Komunita nebyla oslabena jen vyhnáním Němců, ale i úmrtím několika členů za války. Z nich nejznámější byl spisovatel a překladatel Sigismund Bouška. Někteří jsou pohřbeni na broumovském klášterním hřbitově, kde jsou uloženi i poslední opati. Když byl Opasek převorem, jeho podpřevorem byl páter Aleš Gwuzd. Když je v klášteře opat, tak podpřevor nemusí být jmenován, obvykle jsou ale v kláštěrech všichni tři: opat, převor, podpřevor.¹⁹

---

¹⁸ Opat-primas je představený benediktinské konfederace, zastupuje benediktinské kláštery u Apoštolského stolce v Římě, narodil od generálních představených centrálně řízených řádů nemá v jednotlivých kongregacích a kláštěrech přímé pravomoci.

¹⁹ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 136-167.

2.7 ZVOLENÍ BŘEVNOVSKÝM OPATEM 1947

Anastáz Opasek jednal s vrcholnými politiky jen příležitostně, nedělal to rád. Věci hospodářské vyjednával hospodářský ředitel Emanuel Havlíček a strahovský opat Jarolímek. Opat Jarolímek byl předsedou a ředitel Havlíček byl tajemníkem nově vzniklé církevní hospodářské komise. Fungovala až do doby, kdy komunisté zabírali majetek. Československo bylo jediným státem, kde ještě neproběhly volby. Zabíral se německý majetek a Július Ďuriš, komunistický ministr zemědělství, rozdával v pohraničí hospodářské usedlosti lidem. I těm, kteří hospodářství vůbec nerozuměli. Bylo to gesto, aby bylo vidět, že lidem dopřávají. Po zákazu selských jízd na Královehradecku si páter Cherf, ale i ostatní začali uvědomovat, že je konec demokracie v Československu, a tudíž, že nastává jiná doba. To bylo ještě před převratem 1948, takže mu někteří ještě nevěřili. Ale měl pravdu.

Pak začali komunisté zabírat majetek šlechty (nejdříve německé), dopustili se tak loupeže. Největší neštěstí, podle Opaska, byla existence Národní fronty, v níž se postupovalo jednotně, tedy nejdříve proti Němcům, s čímž většina lidí souhlasila. Socialistické strany tvořily jednotu: socialisté, komunisté, sociální demokraté. Lidová strana nebyla do této jednoty zahrnuta. Zákaz některých stran znamenal rychlé oslabení demokracie a občanského bloku. Mnozí agrárníci přešli do strany komunistické, nebo do strany lidové. Demokracie byla už v té době značně omezená, volby se stále odkládaly. Lidé neuvažovali o tom, co je komunismus, jakým směrem se tedy ubírají.

Po zvolení a vysvěcení opata emauzského se začalo mluvit o možnosti volby opata břevnovského. Vybráno bylo datum 12. březen 1947, kdy se slavil svátek sv. Řehoře Velikého, což byl benediktin, který se stal papežem. Volba byla tajná, předsedal jí emauzský opat Maurus Verzich. Ten zajel na nunciaturu s výsledkem voleb, nuncius ji schválil. Následoval obřad, při kterém se nový opat oblékne do opatského roucha, při té příležitosti se stanoví den svěcení. Světitelem je arcibiskup nebo biskup diecéze, v níž je klášter. Opasek se dohodl s panem arcibiskupem na 13. duben 1947. To byl den, kdy byl Anastáz Opasek vysvěcen na opata v břevnovském kostele. Pozván byl například spisovatel Jaroslav Durych. Z vlády, kterou Opasek pozval, se dostavil Slovák, ministr Pietor, generál duchovní služby Janák a šéf generálního štábu Boček. Dále byl pozván ministr školství a osvěty, Jaroslav Stránský. Světitelem Opaska byl arcibiskup Beran. Byla to slavnost kulturně náboženského charakteru. Při obřadu se zpíval gregoriánský chorál s klasickou polyfonií.

Bezprostředně potom se konaly svatovojtěšské oslavy v Čechách a na Moravě. Dne 23. dubna 1947 to bylo 950 let od smrti sv. Vojtěcha. Byl to druhý pražský biskup a zakladatel břevnovského opatství. Na jeho počest se konala česká pouť z Libice u Poděbrad, odkud sv. Vojtěch pocházel, do různých měst Čech a Moravy. Ve zvláštním autě se vezla lebka sv. Vojtěcha, schránka na skelet byla navržena a zhotovena architektem Janem Sokolem. Ostatky sv. Vojtěcha byly uchovávány v Římě na Isola Tiberina, v německých Cáchách. Tato cesta trvala do srpna 1947, zúčastnilo se jí několik milionů lidí. Anastáz Opasek se těchto oslav účastnil, měl na několika místech kázání a bohoslužby. Jubileu sv. Vojtěcha se věnovali také v časopise *Cesta pokoje*, který se začal vydávat po válce. Byl to informační list o benediktinech v Československu. Ministr školství Zdeněk Nejedlý přijel na prohlídku kláštera, kde ho měl provádět po klášteře Opasek.

Svatovojtěšské výročí se v roce 1947 slavilo také v Hnězdně. Arcibiskup z Hnězdná pozval delegaci z Čech a Moravy. Vždy po několika letech se schází kongres benediktinských opatů ze všech zemí světa. Na přání papeže Lva XIII. se v tomto decentralizovaném řádu hledala sjednocující struktura, aby rozdíly nebyly tak velké. Dospělo to k tomu, že opati, nebo jejich zástupci se v Římě sejdou a na určitou řadu let volí opata-primase.²⁰ Kongres opatů byl ustanoven na září 1947, což byl svatovojtěšský rok. Primasem byl do té doby Fidelis de Stotzingen, byl to německý opat.

Dalším primasem byl zvolen švýcarský opat Kaelin z italského Bolzana. Pak se konala ve Vatikánu recepce, všechny shromážděné opaty přijal Svatý Otec. Anastáz Opasek měl na Svatého Otce připravenou žádost, zda by břevnovský kostel sv. Markéty nepovýšil na baziliku menší. Odpověď přišla až po Únoru, a to dekret, který papež vydal a ustanovil tak kostel sv. Markéty za baziliku minor.

V červenci se vždy na Břevnov sjížděli kazatelé. Jedním ze známých kazatelů byl Štěpán Trochta. Po válce byl hlavním duchovním rádcem katolických skautů. Katolických skautů bylo v té době mnohem více než bezkonfesijních. Trochta byl zároveň ředitelem salesiánského ústavu v Praze-Kobylisích. Trochta byl vysvěcen na biskupa u Svatého Víta v Praze, Opasek se obřadu také zúčastnil.²¹

---

²⁰ Opat primas je první opat mezi opaty, je představitelem benediktinů u ústředních církevních úřadů, kongregací. Větší pravomoci než ostatní opati však opat primas nemá.

²¹ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 151-168

2.8 DŮSLEDKY KOMUNISTICKÉHO PŘEV RATU

Komunisté, po únorovém převratu v roce 1948, do poslední chvíle nechávali církev stranou větších zásahů. Což zapříčinilo to, že církev až tak moc neprotestovala. Církev nebyla ani upozorněna, aby učinila bezpečnostní opatření, jako tomu bylo před rokem 1938. Když pak byly obsazeny kláštery a archivy, komunisté měli dost materiálů, kterými mohli vydírat. Na Silvestra 1947 Opasek v kostele při pobožnosti hodnotil uplynulý rok, tak jak bylo zvykem. Mluvil o těžkostech, do kterých vstupuje církev, nebezpečí pronásledování. Byla to možná vize do blízké budoucnosti. Církev bez majetku byla odkázaná na příspěvky od státu, a tak se dostala do područí režimu.

Akce K (jako kláštery), což byla násilná akce namířená proti mužským řeholím, začala v dubnu 1949, kdy na schůzi církevních pracovníků akčních výborů Národní fronty zazněly požadavky na zrušení klášterů. Na předsednictvu ÚV KSČ byla akce připravována od 22. srpna 1949. Předsednictvo ÚV KSČ schválilo na návrh církevní šestky plán na soustředění řeholníků. Bylo potřeba pečlivě shromažďovat informace o jednotlivých kláštorech, toho se ujal Státní úřad pro věci církevní. Dne 20. ledna 1950 se přijal konkrétnější plán likvidace mužských klášterů, který se měl uskutečnit ve dvou etapách. Zahájení akce bylo naplánováno osm dní po skončení monstrprocesu „Machalka a spol.“, s představiteli řádů. První etapa byla namířena proti nejpočetnějším řádům. V noci ze 13. na 14. dubna 1950 proběhla první plánovaná etapa akce, při které bylo příslušníky SNB, StB a oddíly Lidových milicí obsazeno 75 klášterů na našem území. Druhá etapa akce, která se týkala zbylých řeholí, proběhla ve dnech 27.–28. dubna 1950. Při této etapě bylo obsazeno dalších 69 klášterů. V obou etapách bylo v celém Československu zlikvidováno 219 řeholních domů a internováno 2376 řeholníků. Tato akce měla i hospodářské důsledky, a to že došlo k devastaci řeholních budov i k znehodnocení inventáře jednotlivých řeholních domů (např. knih a uměleckých předmětů). Na akci K bezprostředně po první etapě navázala akce Ř, která byla zaměřena proti ženským řádům.²²

Desítky kostelů byly zabráný, použity na jiné účely, nebo vyhozeny do povětří, protože nebyly peníze na jejich údržbu. Dokonce i kněžská svoboda byla postupně omezena. Podle stalinistických zákonů formulovaných v roce 1949 se stal kněz bezmocným, závislým na státě, což v demokracii není možné. Podobně tomu bylo v kultuře, byla likvidována

---

²² Akce K: Násilná akce mířená proti mužským řeholím, Ústav pro studium totalitních režimů. [online], [cit. 2020-03-21]. Citováno z: www.ustrcr.cz.

nakladatelství podporovaná církví, tedy katolická nakladatelství jako byl Vyšehrad. V Praze týdeník Neděle, v Brně Anděl strážný, a mnoho dalších bylo zastaveno. Všechna tato periodika měl nahradit týdeník Katolické noviny. Nebyl nový, jeho název se zachoval, jen v něm publikovali kněží, kteří sloužili novému komunistickému režimu.

Žádný biskup neopustil církev a nepřidal se ke KSČ. Stejně tak ani opati, arciopati, a další představení kláštera nekolaborovali. Mírové hnutí katolického duchovenstva v Československu mělo ve vedoucích pozicích několik kněží, kteří navázali styky s komunisty už v koncentračních táborech (např. Josef Plojhar, Josef Beneš). Biskupové mnohokrát protestovali u vlády, prezidenta, ale většinou za to šli před soud, a někteří byli dokonce odsouzeni.

K zatýkání kněží docházelo už od roku 1948, ale neustále narůstaly počty odsouzených. V roce 1948 v říjnu byl v Čechách i na Slovensku zřízen Úřad pro věci církevní. V červnu byla založena tzv. Katolická akce. Je to církevní zařízení, kde se laici účastní církevního života jako pomocní kněží. Ustanovení se datuje na dobu, kdy v Itálii začal vznikat fašismus, na obranu církve. Je to zařízení kulturně náboženské. V té době však používali jména neexistujících osob a klášterů, jejichž jmény psali zdravice. Řím tedy zasáhl, aby stát oslabenou církev příliš nezmanipuloval, a tak, kdo se stal členem Katolické akce, tak byl vyobcován z církve. Zároveň v roce 1949 vyšel exkomunikační dekret papeže Pia XII. na aktivní členství v komunistické straně. Církevním prostorem zůstal pouze kostel, v němž mohl kněz, který měl státní souhlas, vykonávat bohoslužby, křty, svatby a jiné obřady. Zúčastněným věřícím laikům však hrozily různé postihy v občanském životě. Z toho vyplývá, že katolická církev v Československu měla i omezenou svobodu obřadů.

Při větším shromáždění věřících na bohoslužbách byli kněží sledováni Veřejnou či Státní bezpečností a někdy byly jejich bohoslužby i překládány z latiny do češtiny, aby tak měla strana přehled o obsahu. Dále byly zrušeny organizace, které měly přímý vztah k církvi, například církevní řády. U benediktinů se sdružení laiků při klášterech neboli třetímu řádu, říkalo obláti²³. Se zrušením klášterů byly zrušeny i třetí řády, některé však tajně pokračovaly.

V říjnu 1949 Národní shromáždění schválilo zákon o zřízení Státního úřadu pro věci církevní. Spolu s tím vyšel i zákon o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společenství státem. Jeden z prvních zatčených po Únoru byl páter Jakub Zemek ze Znojma.

---

²³ Obláti jsou lidé, kteří rádi chodí do stejného kostela, modlí se v něm a jsou externími členy řádu nebo kongregace. Měli by zachovávat svátky, které řád slaví, modlí se podle breviáře, mají svůj malý breviář doma, jednou za měsíc se schází ke společné modlitbě. Kněží k nim hovoří o řeholním životě.

Kněžstvo nekolaborovalo s nacisty, bylo ale vězněno komunisty. Státní úřady se dokonce snažily přerušit styk kněžstva s biskupy, izolovat biskupy. Byly zrušeny všechny studijní ústavy pro budoucí kněze, semináře při diecézích. Stát povolil jen dvě fakulty: na pražské univerzitě, se sídlem v Litoměřicích, aby byl větší přehled a dohled státních orgánů, v Bratislavě byla slovenská fakulta. Obě byly kontrolovány státními orgány. Zároveň byl na teologických fakultách zaveden tzv. numerus clausus. Tedy, že na každém okrese směl být jen jediný farář.

Opasek si přál dostudovat v jarním semestru 1949 pátý ročník teologie v Římě. A tak se tam vydal na měsíc, byl zapsán na lateránskou fakultu, chodil na přednášky. Ministerstvo vnitra počítalo s tím, že už se Opasek nevrátí, ale vrátil se. Už kvůli matce, nemohl ji nechat samotnou. Pak také kvůli tomu, že nemohl opustit dílo, na kterém tady pracovali, dalo by se to pak považovat za nevděk a nelásku, podle Opaskových slov. Už v červnu 1949 byl zatčen Antonín Mandl, tajemník pravé Katolické akce v pražské arcidiecézi. Byl to kněz velice vzdělaný, hájil práva církve. Byl zatčen jako jeden z prvních, zařazen do procesu uměle sestaveného z představitelů řádů a církevních představených.²⁴

2.9 LÉTA VE VĚZENÍ

2.9.1 PANKRÁC A RUZYŇ

V září roku 1949 přišli na Břevnov dva tajní policisté, prohledali místnosti, kde Opasek bydlel a pracoval. Vzali si různé důležité dokumenty. Požádali ho, aby si vzal civilní oblečení a nějaké toaletní potřeby, čímž bylo jasné, že je zatčen. Poté ho odvezli až do Bartolomějské ulice, tam čekal několik hodin, než ho odvezli na Pankrác. Odvedli ho do sklepa, do malé podzemní cely, která byla tak pro 3 vězně. Bylo jich tam 12. Strávil rok v samovazbě v Ruzyni od prosince 1949 do listopadu 1950. Od prosince 1949 už vězeň v Ruzyni ani nesměl sedět, musel ležet nebo chodit. Vězeň s nikým nemohl mluvit, nikoho vidět, nemohl ani číst knihu. Celých 15 měsíců neslyšel a nevěděl nic o své matce. I když mu posílala dopisy přes ministerstvo, byly vždy vráceny.

---

²⁴ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 168-186.

Vyšetřovací vazbu v Ruzyni Opasek trávil na samotce, až do procesu. Jen byl odtud jednou odvezen jako svědek k procesu s Miladou Horákovou. Vypovídal pod psychickým a fyzickým tlakem, vyhrožováním. Všichni museli svědčit tak, jak chtěla strana. Výpovědi svědků byly falešné, upravovány tak, aby vyhovovaly. Strana chtěla zničit v Československu řeckokatolickou církev, taky se jim to povedlo. Výpovědi se v protokolu neustále upravovaly, aby byly ideologicky jednotné a odpovídaly záměru strany. Opasek byl vyslýchán několikrát tímto způsobem, aby si strana potvrdila tezi o nebezpečnosti církve a Vatikánu. Po nějaké době byli vězni požádáni, aby napsali své životopisy.

Opasek byl vyslýchán ohledně cesty do Říma, setkání s papežem Piem XII. Snažili se ho donutit k přiznání, že napomáhal útekům některých kněží. Nakonec byl Opasek předsaven jako Vatikánský špion a údajně, podle protokolu, to i přiznal. Z této manipulace, která zahrnovala Opaskovy výpovědi, protokoly z cest do Říma, z římských studií, protokoly z vizitací byl Opasek zhodnocen jako vysoce kvalifikovaný a nebezpečný špion Vatikánu, který byl systematicky k tomuto záměru postupně vycvičen.

Protokol, který musel podepsat, jako konečný, byl součástí komplexního protokolu pro Proces proti Vatikánským agentům v Československu. Tento konečný protokol byl příslušníky strany několikrát upraven, nakonec byl vydán tiskem ministerstvem spravedlnosti. Byl dokonce poskytnut vězňům na celu, aby se ho naučili. V procesu bylo celkem devět kněží²⁵, kteří se navzájem všichni neznali, ačkoli byli považováni za komplice.

Všichni se museli naučit komunistickou hantýrku, což byl nástroj k zastření pravých významů. Tak, jak to bylo v protokolu zapsáno. Většina z nich pod velkým psychickým i fyzickým nátlakem přiznala mnoho věcí, které ani nebyly pravdivé. Už rok předem byl zahájen systematický nátlak, který trval až do procesu, aby obvinění podleli manipulaci a nekladli odpor. Opasek nevěděl, co se děje za zdmi vězení, nevěděl o ostatních procesech, nevěděl o rušení klášterů (*Akce K – násilná akce namířená proti mužským řeholím*) a zatýkání církevních hodnostářů ve velkém, o vypovězení pracovníků nunciatury. O těchto událostech se dozvěděl až v roce 1951, když ve Valdčích byli v jednu chvíli puštěni vězni ze svých samotek na chodbu. Měli tak možnost zjistit, kdo všechno je zatčen.

Opasek zahlédl několik známých církevních hodnostářů, včetně opata Machalky. Jeho osud byl zajímavý, protože byl členem novoříšského kláštera, který zrušili nacisté. Prošel několika koncentračními tábory a přežil. V roce 1946 byl zvolen opatem, poté byl

---

²⁵ ThDr. Stanislav Zela, ThDr. Stanislav Jarolímek, ThDr. Josef Čihák, ThDr. Otakar Švec, ThDr. Jaroslav Kulač, ThDr. Antonín Mandl, ThDr. Jan Boukal, Václav Mrtvý, Jan Opasek.

zatčen komunistickou Bezpečností. A díky tomu, že v Buchenwaldu měl možnost pomáhat lidem bez ohledu na jejich politickou příslušnost, takže i budoucí komunistické prominenty. Našel se tedy pak někdo dosti mocný, kdo prosadil revizi jeho procesu, protože považoval jeho trest 25 let vězení za příliš krutý. A bylo tomu tak, rozsudek byl zcela nespravedlivý, proces byl falešný, uměle zkonstruovaný. Svědkové obhajoby ani nebyli předvoláni, svědkové obžaloby byli vybráni Bezpečností tak, aby vypovídali podle scénáře. V prvním procesu byli klášterní představení vybráni tak, aby v něm bylo zastoupeno co nejvíc řádů: jezuité, dominikáni, redemptoristé. V tomto procesu měly být postihnuty řády a kongregace. Následovalo policejní zabránění klášterů, byli vyhnáni řeholníci, internováni a kontrolováni. Někteří z nich byli také zatýkáni či dokonce vězněni.

Bezprostředně před soudem začali vězni dostávat lepší stravu, byli ozařováni jakýmsi horským sluncem, aby měli lepší barvu. Do té doby stále nevěděl, jak bude soudní řízení probíhat. Až jednou, asi v patnáctém měsíci Opaskovy vazby, byl předvolán k prokurátorovi Čížkovi. Prokurátor Čížek ukázal Opaskovi protokol, na kterém bylo napsáno, kdo bude souzen. Vyjmenoval mu jen osoby, které znal Opasek osobně. A dal mu podepsat zatykač. Byl mu určen obhájce ex offio, protože sám si žádného nevyžádal. Následně byl odvezen do Bartolomějské ulice, kde se ho dále vyptávali, donutili ho ke konfrontaci s Václavem Mrtvým a Jaroslavem Kulačem. Přičemž s Václavem Mrtvým, sekretářem internuciatury, se Opasek nikdy před tím neviděl. Museli si navzájem, podle scénáře, potvrdovat, že si sdělovali informace o situaci v církvi, a tím rozšiřovali „špionážní“ zprávy.

Antonín Mandl byl Opaskovým velkým přítelem, byl to mladý kněz, který byl zatčen v roce 1949 a kvůli tomu, že na něm bylo při vyslýchání pácháno násilí, byl i zraněn, předčasně zemřel. Po propuštění z vězení pracoval manuálně, měl značný vliv na mládež, stýkal se s věřícími, studenty a vzdělanci. Tento proces soudil Státní soud, přelíčení se konalo v listopadu 1950. Proti Opaskovi svědčil jediný svědek, který k tomu byl donucen. Byl to Jan Čerovský – archivář, který byl archivářem ministerstva vnitra, ale protože byl praktikující katolík, stal se po Únoru archivářem Břevnovského kláštera. Zamlčel před soudem, že pravděpodobně archivoval i dokument, který Opaskovi svěřil dr. Hostička, a které měl vzít do Říma, ale nevzal. Byly v archivu, kde si je bezpečnost vyzvedla. Zároveň v archivu byl také dokument od národně socialistického poslance Davida, který navštívil Eduarda Beneše po tom, co abdikoval. Bylo to několik listů o tom, co si Beneš myslel o únoru 1948. Což byla velmi ostrá kritika, která nebyla v souladu s jeho myšlením před rokem 1948, čímž byly tyto dokumenty unikátní. Poslanec David je svěřil opatu Opaskovi, aby je uschoval v archivu. Svědek u soudu, Jan Čerovský, svědčil proti Opaskovi, ale co nejslušněji

jak to jen šlo. Jeho výpověď byla zmanipulovaná a nadiktovaná. Jan Čeřovský byl potom také odsouzen, ale byl vězněn jen tři nebo čtyři roky.

Jan Opasek dostal ze všech nejvyšší trest, byl odsouzen na doživotí. Opasek se domníval, že tento trest nezískal kvůli tomu, co udělal, ale co řekl. Soudní líčení bylo natáčeno a vysíláno v rozhlase. Státní bezpečnost kontrolovala, zda je dodržován obsah scénáře, a proto její členové zabrali celou první řadu. Advokáti obžalovaným poradili, aby se neodvolávali a aby přijali rozsudek.²⁶

2.9.2 VALDICE A LEOPOLDOV

Nejdříve po odsouzení byl Opasek odvezen zpět do Ruzyně na samotku. Směl už číst knihy, ale výběr nebyl zrovna zajímavý. Povětšinou to byly propagandistické knihy, navíc napsány špatně, podle Opaskových slov. Později přidali i nějaké klasiky, které byly podporovány režimem, jako například Jirásek. Zlepšily se přiděly jídla, byla konečně možnost si i sednout. Avšak vyslychání nebylo u konce. V průběhu věznění probíhalo vyslychání spíše informativní. Opasek byl navíc ještě několikrát předvolán jako svědek ke konfrontaci s Václavem Renčem, později Ladislavem Jehličkou, Josefem Kostohryzem. Opasek vždy u těchto svědeckví cítil tíhu svědomí, aby hlavně nikomu neublížil, což nebylo jednoduché.

V březnu 1951 byl Opasek převezen do Valdic. Jednoho dne byli vězni, po dlouhé době samoty, puštění na chodbu, a tak mohli vidět, kdo další je zde vězněn. Opaskovi se ulevilo, že tam není sám. Když přešla cela pod správu ministerstva spravedlnosti, tak vězňům začal volnější režim. Vězni byli určeni do cel, a tak spolu mohli hovořit. Byli pohromadě tři opati v cele, ketrá byla původně určena pro jednu osobu. A navíc církevní hodnostáři na samotkách byli odděleni od ostatních vězňů. Vězni pomáhali při rekonstrukcích cel, omítání, a na zahradě. Dokonce byly povoleny návštěvy. Za Opaskem přišla jeho maminka, poté si mohli vyměňovat korespondenci.

Na jaře 1952 byli vězni odvezeni do Leopoldova, což je vojenská pevnost nedaleko Trnavy. V té době se stávala z Leopoldova nejprísnejší věznice v Československu, bylo to největší vězení politických vězňů. Ze začátku byl v Leopoldově poměrně volný režim, to se však změnilo, když dozorcí přišli na to, že uprchlo osm vězňů. Od té doby začaly kruté časy,

---

²⁶ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 187-214

podle některých dokonce podobné režimu v německých koncentračních táborech. Teprve po Stalinově smrti to v Leopoldově přestalo být tak kruté. Tvrdý režim spočíval v malých přídělích jídla, přísném režimu, zákazu práce v pracovním úvazku. Opasek byl v cele s mladým moravským sedlákem, který se jmenoval Metoděj. Byl věřící, a tak se společně modlili. Vězni museli každý den několikrát umývat podlahu, umyvadla. Toto trýznění v Leopoldově bylo přerušeno odtransportováním Opaska spolu s Václavem Renčem, Josefem Kostohryzem a dalšími kněžími. Byli přesunuti do Bartolomějské ulice, kde se konaly opětovné výslechy. Hlavní výslechy se týkaly biskupa Trochty a arcibiskupa Berana. Podmínky v celách byly o dost lepší než v Leopoldově, což Opaska zřejmě zachránilo od mnohem horšího zdravotního stavu, který mu hrozil kvůli vyhladovění v Leopoldově.

V roce 1953 po smrti Josifa Vissarionoviče Stalina a Klementa Gottwalda byl Opasek znovu přesunut na jinou celu, tentokrát na samotku. Po měnové reformě byl Opasek převezen opět do Ruzyně, kde zjistil, že byli zatčeni další kněží, tentokrát z Litoměřic. V Ruzyni vězni směli vycházet v určitou dobu ze svých cel a setkávat se s ostatními vězni. Takhle se Opasek seznámil s dvěma knězi. Adamec byl šéfem vězeňské prádelny, pod ním pracoval Vavro Hajdů, Artur London. Dále s nimi v Ruzyni byl i Evžen Löbl. Všichni byli odsouzeni v procesu s vysokými komunistickými funkcionáři. Nikdo s nimi nechtěl hovořit, všichni se k nim chovali velice odmítavě, nejspíše se jich báli, nebo jimi opovrhovali. Hajdů a London pracovali v žehlárně. Jejich šéfem byl kněz, což byl paradox, protože oni ve svých původních funkcích odstraňovali kněze ze společenského života.

Opasek byl v Ruzyni po čase zařazen do zahradnického komanda, kde ale ze začátku moc práce zastat nemohl, jelikož byl fyzicky velice zesláblý. Evžen Löbl tam byl také, takže spolu mohli hovořit. Byla to práce placená, což bylo výhodou, vzhledem k tomu, že vězni, kteří byli propuštěni museli doplácet za bydlení, topení a stravu. Na zahradě se pracovalo osm hodin denně. Opasek, jako těžký zločinec, dostal ještě k tomu na starost úklid strážnice a záchodů pro bachaře. To dělal velmi brzy ráno, ještě před směnou na zahradě. V cele byl Opasek v té době se sekretářem biskupa Trochty, páterem Kutílkem. Byl to velice zbožný salesián.

Prožil v Ruzyni několik měsíců, až do sklizně zelí, kdy museli vězni v holinkách to zelí šlapat. Jednou pochodovali ze zahrady a jeden dozorce si začal posměšně zpívat píseň Ježíši, králi. A pak řekl: „Tak flandáci, jak se vám to líbilo?“ Opasek byl už tím posměšným prozpěvováním i označením rozhořčen, a tak mu na to odvětil: „Když nás, pane veliteli, nazýváte flandáci, mohl bych já vás nazývat rudý gestapák.“ Po této události byl Opasek odveden do vyšetřovací vazby ve vězení, kde ho vyslýchali, musel podepsat protokol. Pak

byl opět převezen na Pankrác, kde byl na cele opět sám. A za několik dní byl převezen až do Leopoldova. Tam ho umístili na společnou celu, kde mu řekli, že ostatní kněží jsou v izolaci. Tam Opaska po čase umístili také, byly to cely v bývalých bytech bachařů, kde za byty byly strážní věže. Tato izolace byla proti kněžskému vlivu na ostatní vězně.

Najednou se tedy ocitl mezi olomouckým biskupem Zelou, kanovníkem Kulačem, biskupem Barnášem, biskupem Vojtašákem, biskupem Gojdičem, Otčenáškem. Už byl rok 1954, kdy probíhaly některé rehabilitace. Přivezli do Leopoldova několik prominentů, včetně Gustava Husáka. Z Mírova zase přivezli několik kněží, jako třeba Aloise Michálka. A dozorcí je začali párovat – jeden soudruh, jeden kněz. Kněží mezi sebou diskutovali o otázkách náboženského a církevního života. Jako například otázku lidového jazyka v liturgii. Pořádali tajně přednášky a konference na duchovní témata. Snažili se tajně vyhovět laikům a vyzpovídat je při všelijakých možných příležitostech a absurdních situacích. Oddělení, ve kterém bylo shromážděno kněžstvo se obecně nazývalo „Vatikán“, kde byla skoro celá katolická hierarchie: od biskupů a opatů až po kaplany.

Označení „opat chuligán“, které se vžilo ve spojení s Anastázem Opaskem, vzniklo tak, že se na jednom stole objevil papírek s kresbou vězně. Byla to karikatura, kterou nakreslil páter Ondok. Postava na obrázku byla označena jako „opat chuligán“. Opasek jediný nenosil brýle, a tak byl s postavou na obrázku ztotožněn on. Řekli mu: „To jsi ty, opat chuligán. Tak ti to patří taky pro tvé chování.“²⁷ A navíc pro něj vytvořili kněžští bratři ještě zkratkové slovo, které se hodilo do období socialistických zkratek, a to „zempr“, jako zkratka spojení zemský prelát²⁸. Jednou se Opaskovi podařilo propašovat do vězení nějaké evangelium v misce od margarínu. Byla to velká vzácnost, protože ve vězeňské knihovně byla jakákoli literatura s náboženským tématem zakázána, a tudíž nedostupná. Jednou za čtrnáct dní nebo za měsíc chodili vězni do biografu, aby se nemohli modlit. Chodilo se především v neděli dopoledne.

Jeden kněz z vězení utíkal, byl to páter Burian. Při opravování sídliště v Leopoldově páter Burian zmizel, chtěl se dostat na hranice s Rakouskem. Našli ho velmi brzy, převezli ho na Mírov, kde brzy zemřel. Kněží věděli, že jsou odsouzeni neprávem, že církev a náboženství je stále více pronásledováno. Byli vytrženi ze své práce a svého prostředí, a tak často končili na psychiatrii. Opasek byl jednou odsouzen na pět dní do korekce za to, že na

---

²⁷ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 246.

²⁸ Slovo prelát pochází z latinského praelatus — představený, tedy je to titul vyššího církevního hodnostáře zastávajícího úřad, s nímž je spojena určitá pravomoc, biskup, opat aj.

cele čas od času mňoukal, štěkal a kokrhal. A jednou se zdokonaloval v kokrhání při práci na dílně a bachař v tu chvíli otevřel dveře. Zeptal se: „Kdo tady zakokrhal?“ Opasek se přiznal, a pak ho tedy dozorce předvedl jako delikventa.

Roku 1960, začátkem května, přišel dozorce do cely, přečetl několik jmen a řekl jim, ať si vezmou všechny své věci. Pak je umístili na samoty a tři dny čekali, co se bude dít. Pak byli odvedeni, s civilisty za zády, do autobusu, který byl rozdělený na několik od sebe oddělených cel. Opasek poznal, že vedle něj sedí biskup Trochta. Po dlouhé cestě vystoupili vězni z autobusu a zjistili, že jsou v Ruzyni. Opasek byl umístěn na celu, kde byl úplně sám. Druhý den přišel strážmistr a zeptal se ho, kde by bydlel, kdyby byl propuštěn. Opasek řekl adresu své matky, protože klášter byl zabrán. Další den byl zaveden do úřadovny, kde mu přečetli rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii.

Den propuštění byl 10. květen 1960. „V den vyhlášení amnestie 9. května 1960 byli ve všech NPT a ve věznicích odsouzení slavnostně propuštěni za účasti členů komise a orgánů vězeňských zařízení. Před propuštěním byli seznámeni se zněním amnestie a předseda komise jim vysvětlil politický význam rozhodnutí prezidenta Novotného, upozornil je na podmínky, na něž je rozhodnutí o použití amnestie vázáno, a sdělil jim, jak si společnost představuje jejich další život na svobodě a co od nich očekává.“²⁹ Na tramvaj Opaska odvezli autem. Tramvají pak dojel až na stanici, odkud šel k domu, kde bydlela jeho matka. Protože mu nikdo neotvíral, šel do kostela naproti se pomodlit, pak se znovu vrátil k matčinu domu a překvapil ji svým návratem, o kterém dopředu nevěděla.³⁰

2.10 LÉTA NA SVOBODĚ

2.10.1 DĚLNÍKEM NA PRAŽSKÝCH SÍDLIŠTÍCH

Anastáz Opasek se přihlásil k pobytu, brzy byl předvolán na pracovní úřad. Dali mu na výběr práci v továrně, JZD, na stavbě, v dolech. Přihlásil se tedy na úřadě, který prováděl nábor do stavebnictví. Byla to práce v dole v Praze, poblíž Karolína, kde po tři měsíce

---

²⁹ ROKOSKÝ, Jaroslav. Amnestie 1960: Studie a články [online]. 2011,19 [cit. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz>.

³⁰ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 215-259.

dostával náborový příspěvek. Podnik ho vyslal na Strahov, kde strávil dva měsíce. Nebyl na to ještě fyzicky zdatný, aby hned mohl dělat těžkou práci, ale postupně se to zlepšovalo.

Když skončily práce na Strahově, následovala práce na stavbě prvního velkého sídliště v Praze – Břevnově, a to byly Petřiny. Na této stavbě Opasek pracoval až do roku 1967, kdy přešel do skladu Národní galerie, který byl v paláci Kinských na Staroměstském náměstí. Na stavbě sídliště Petřiny pracoval tedy od června 1960. V té době bydlel s matkou v malém bytě, kde bydleli oba v jednom pokoji. Záchod sdíleli ještě s další rodinou. Stýkali se s několika rodinami v sousedství. Po nějaké době začal navazovat i nové známosti, a to především s mladými umělci. Patřil mezi ně dramatik Josef Topol a skladatel Jan Klusák. Událost, která byla způsobena pouhou nešikovností, a tudíž náhodou, se stala během prací na sídlišti Petřiny, kdy Opaskovi spadl na nohu kus zábradlí a způsobil mu hlubokou ránu nad kotníkem pravé nohy, umožnila Opaskovi odjet na Šumavu na dovolenou. Po návratu ze Šumavy noha ještě nebyla úplně zahojená, a tak měl Opasek ještě čas, kdy mohl pobýt v Praze a vstřebet život kolem sebe, zorientovat se.

Vztah režimu ke kněžím, kteří se vrátili z vězení byl zvláštní v tom, že si museli najít práci, ale nedostali žádné pokyny, zda smějí vykonávat své kněžské povolání. Jednou si je zavolal kardinál Tomášek a hovořil s nimi o tom. Kněžská práva jim ale přiznána nebyla, nesměli ani nadále v neděli sloužit mši svatou. Někteří žádali o povolení, ale bylo to velice komplikované. Státní bezpečnost si neodpustila ponižování, a tak se o povolení žádat přestalo. Někteří kněží sloužili mše třeba v bytech. Občas se podařilo, že v nějakém kostele mimo Prahu Opasek sloužil mši za známého kněze, který ho v kostele zamkl, ale bylo to stále velice riskantní.

Opasek se ale nesmířil s životem bez kulturního rozhledu, a tak, i když byla práce namáhavá a únavná, našel si čas na konci týdne na divadelní představení. Rád chodil do Semaforu a do Divadla Na zábradlí, kde potkával Václava Havla. Navštěvoval pravidelně koncerty České filharmonie. V kavárně Viola zažil a viděl portrét Jaroslava Durycha a Jakuba Demla. Chodil i do Národního divadla, kde měl možnost vidět v novém Topolově překladu Hamleta. Od Josefa Topola ho zaujala i původní hra Konec masopustu, ve Stavovském divadle. A od Václava Havla viděl všechny hry, co se v té době hrály. Ze zahraničních autorů Opaska zaujaly hry Dürrenmattovy v Komorním divadle. Zajímaly ho ale také filmy. Italský režisér Federico Fellini ho ohromil svými filmy: Sladký život, Cabriiny noci, La Strada (Silnice).

V šedesátých letech začalo vycházet několik nových časopisů, jako byl časopis Tvář, Sešity pro mladou literaturu. Čtení těchto časopisů v Opaskovi sytilo lásku k literatuře a

k umění celkově. Šedesátá léta v kultuře by se dala připodobnit k pokusu o uvolnění ze svěrací kazajky komunismu. V prosinci roku 1965 zemřela Janu Anastázovi jeho milovaná maminka Marie Opasková, ve věku 83let. Břevnovský farář František Jedlička ji připravil na smrt a zaopatřil svátostmi.

V roce 1966 Opaskovi bylo nabídnuto místo skladníka v Národní galerii, i když už se obával, že už navždy bude vykonávat manuální práci na stavbě. Šel se tedy představit a byl přijat do grafických sbírek Národní galerie v paláci Kinských na Staroměstském náměstí, díky dr. Kovalovi, který Opaska doporučil. V galerii byla sbírka grafických listů a rytin ze zámků české a německé šlechty, kompletní grafická sbírka ze zámku Sychrov. Opasek měl tedy za úkol připravovat grafické listy k výstavám. Jeho šéfem byl člen KSČ, pan Běhan, bývalý plukovník československé armády, který byl vyhozen tehdejším ministrem Čepičkou. Většina zaměstnanců se k Opaskovi chovala dobře, dokonce i pan Běhan. V Národní galerii strávil svá poslední léta prožitá v Československu. Nějaký čas jezdil do lázní v Libverdě a Vyšných Ružbachoch, kvůli problémům nervového původu. Bylo to v letech 1967-1968, kdy mu pobyty v lázních pomáhaly psychicky i fyzicky.

Na Slovensku byl náboženský život mnohem volnější než u nás. V roce 1968, na pobytu v Ružbachách, Opasek sloužil i několik mší svatých v tamním kostele.

Politické změny v roce 1968 Anastáz Opasek neregistroval z politického hlediska, protože politiku příliš nesledoval, ale z hlediska přerodu v kultuře, především v literatuře, kde pociťoval uvolnění. V dubnu 1968 v lázních na Slovensku Opaskovi prodloužili pobyt o týden, a tak se rozhodl, že v Bratislavě navštíví nově jmenovaného ředitele Slovenské národní banky Eugena Löbla, s nímž se seznámil v Ruzyňské věznici. Velice dobře si popovídali a Löbl si pochvaloval, jak se věci daly do pohybu.

V červenci 1968 jel Opasek na dovolenou do Bulharska s cestovní kanceláří. Neznámý muž z NDR se ho zeptal na aktuální poměry v Československu. Opasek mu řekl o uvolněnějších poměrech. Němec k tomu byl skeptický a řekl mu, že tato situace u nás dlouho nevydrží, že to Sovětský svaz nedopustí. Když Opasek přijel z Bulharska, událo se několik politických změn a politická situace se začala zhoršovat.

Dne 20. srpna 1968 přijel za Opaskem na návštěvu jeho někdejší klerik, kněz Radim Valík, do bytu na Malé Straně. Povídali si dlouho do noci, při tom slyšeli letadla, ale nevěnovali tomu přílišnou pozornost. Ráno 21. srpna šli do práce, na Malé Straně nebylo nic zvláštního, jen fronta na maso, kde někdo prohodil: „Obsadili nás Rusové!“ Oba se zasmáli, nebrali to vážně. Na Staroměstském náměstí už ale byly tanky. V Národní galerii se ten den nepracovalo, a tak se vrátil zpět domů. Za Pražského jara rostly naděje církve na obnovení

řádů, tehdy se opati, kteří přišli z vězení účastnili zádušní mše svaté za vězně, kteří zemřeli v letech 1948-1968, v katedrále svatého Víta. Celé se to opakovalo ještě jednou v roce 1968 při velké pouti na Velehradě, kde kněží měli raději po ruce ještě civilní oblečení, kdyby se politická situace obrátila. A tak se i stalo.

Vztahy církve a státu po roce 1968 nebyly vyřešeny, naopak se ještě zhoršovaly. Opasek tedy přemýšlel o své budoucnosti. Viděl naději jen v odchodu ze země do nějakého kláštera. První pokus o odchod mu nevyšel, protože měl špatně vyplněnou žádost o výjezdní doložku. Chtěl odjet do Vídně, navštívit bratrance. Za pomoci přátel nakonec odletěl v prosinci 1968 do své rodné Vídně. Jeho odchod byl legální, na měsíční řádnou dovolenou a roční neplacenou. Další zastávkou po Vídni bylo Bavorsko, kde žil opat Dominik Prokop. Poté se jeho cesty ubíraly směrem do kláštera v Rohru, kde žila komunita broumovská, která byla vyhnána z Broumova. A tak se z Anastáze Opaska stal exulant v západním Německu.

31

2.10.2 PŮSOBENÍ V EXILU

V říjnu 1969 si podal žádost o povolení „trvalého pobytu v NSR při zachování československého občanství“, kde uvedl, že už skoro rok působí v zahraničí a po dohodě se zaměstnavatelem, tedy Národní galerií v Praze. Povolení k pobytu měl však pouze do konce roku 1969. Za souhlasu církevních nadřízených si zvolil klášter Rohr v řezenské diecézi³², který vyhovoval jeho poslání. O rok později obdržel Opasek zamítnutí své žádosti, s odůvodněním, že jeho pobyt je v rozporu se státními zájmy, neboť se hodlá vystěhovat do státu, se kterým Československá socialistická republika nemá diplomatické styky.

Ne náhodou se Opasek přestěhoval právě do kláštera v Rohru, ocitl se tu se svými bratry benediktiny, jako byl: opat Dominik Prokop, Raban Miller, Atanáš Reismüller, kteří společně s ním žili v Břevnově během druhé světové války.

Kromě pastoračních povinností a klášterního života se Opasek v Rohru věnoval sdružení Opus bonum, a také se začal více věnovat psaní básní. Psal básně německy i česky a zpočátku se zdráhal své dílo publikovat, museli ho přemlouvat jeho přátelé a spolubratři. Některé z básní vyšly dokonce dvojjazyčně, některé byly přeloženy do holandštiny a ruštiny.

---

³¹ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, s. 261-279

³² Před rokem 973 patřilo pražské biskupství pod diecézi řezenskou. Prvním pražským biskupem byl Dětmar, druhým pak sv. Vojtěch.

V tomto období podnikl Opasek také mnoho cest po západní Evropě, a to především po Rakousku, Švýcarsku, Francii, Německu, a také Itálii. Dvakrát navštívil USA, kde navštěvoval benediktiny z různých koutů země. Ze svých cest posílal pohlednice svým příbuzným (viz příloha).

V Řezně v roce 1969 se Opasek poprvé setkal s Karlem Krylem. O setkání a přátelství s ním řekl³³: „Dozvěděl jsem se o Krylovi brzy poté, co zůstal v Německu, a pozval jsem ho k našemu štědrovečernímu stolu. Karel byl v té době dost opuštěn. Strávil u nás potom i několikery další svátky, stejně jako i jiní Češi a Slováci, kteří se nemohli vrátit do vlasti. Mnohokrát jsme spolu hovořili. Snad mohu říci, že jsem byl důvěrníkem jeho vnitřního života. Také jsem mu v Rohru požehnal při jeho prvním sňatku, to manželství se však bohužel už asi po roce rozpadlo. Vedl jsem s ním dialog o náboženství a církvi. V mnoha věcech jsme se neshodli, ale byl to člověk vrostlý ve víře. U nás je katolictví mnohotvárné, jsme dost složitý národ v těch věcech. Ale tři Karlovy písně z desky *Carmina resurrectionis* stačí k tomu, aby stanul před tváří Krista. Ty jsou vyznáním jeho víry.“³⁴

Anastáz Opasek se pro exulanty z Československa stal opravdovým otcem. Pomáhal jim duchovně i finančně. Když se dozvěděl, že jsou v nějakém uprchlickém táboře, udělal pro ně sbírku a jezdil se za nimi podívat a povzbudit je, často jim vozil necenzurované knihy. Svou jedinečnou povahou a charismatem dokázal přivést mnohé lidi k víře a podněcovat přátelství.

2.10.3 „DOBŘÉ DÍLO“ V EXILU A NÁVRAT DO VLASTI

Laické katolické sdružení *Opus Bonum* (Dobré dílo), založené v roce 1972 ve Frankfurtu nad Mohanem, je společenství lidí, kteří pečují o zachování a rozvoj české a slovenské křesťanské kultury. Svou primárně duchovní orientací navazovalo na vydavatelskou činnost Josefa Floriana. Jedním ze zakladatelů byl Jan Anastáz Opasek, který se později stal předsedou sdružení. Tajemníkem se stal nejprve teolog Vladimír Neuwirth, později redaktor Svobodné Evropy Richard Belcredi³⁵. Již od roku 1972 se konala setkání mládeže v klášteře v Rohru. Sem zval Opasek mladé lidi z různých zemí Evropy, aby si

---

³³ ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán, aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. *Osudy* (Karmelitánské nakladatelství), s. 152-156.

³⁴ Citováno z: ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán, aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. *Osudy* (Karmelitánské nakladatelství), s.156.

³⁵ Richard Mořic Belcredi pocházel z hraběcího rodu Belcredi. Byl to pracovník rádia Svobodná Evropa a v letech 1994–1999 velvyslanec České republiky ve Švýcarsku.

rozšířili znalosti z oblasti kulturních dějin, historických otázek a problémů a duchovně se obohatili. Také měli jedinečnou příležitost seznámit se s životem v klášteře. Součástí besed byly často slavné osobnosti, jako například: Karel VI. Schwarzenberg – historik a heraldik, Ivan Diviš – básník a esejista, Bohdan Chudoba – spisovatel a další.

Od roku 1979 sídlilo Opus Bonum v Mnichově a každý rok organizovalo kulturní a duchovní setkání a diskuse. Původně duchovní setkání se proměnila a přerostla v unikátní diskusní střety různých proudů v rámci českého a československého exilu, která trvají dodnes.³⁶ Vedle činnosti Opus bonum v Rohru, se organizovaly také akademické týdny, které byly věnovány křesťanské tematice. Navštěvovali je především katoličtí intelektuálové. Nejdříve se konaly v Hünfeldu u Fuldy, od roku 1978 ve Frankenu.

Richard Belcredi vzpomíná: „V roce 1969 byl u mne na návštěvě přítel z Moravy, který strávil několik let v komunistickém vězení. Najednou povídá, že se pro něho zastaví bývalý spoluvězeň, břevnovský opat Anastáz Opasek, přiznám se, že jsem byl velmi zvědav – dobře jsem znal jeho životní příběh. Představoval jsem si, že přijde vznešený prelát, jakých jsem na Západě poznal celou řadu. Čekal jsem, že začne líčit tragický osud svůj a svých spolubratří. Nic takového. Otec Opasek mne nadchl, od prvních chvil mne ovlivnil svou vitalitou. Okamžitě začal mluvit o tom, že je třeba něco dělat pro české emigranty, i pro lidi v Československu a pro naši společnou budoucnost. On to byl, kdo mě přiměl znovu se v exilu angažovat.“³⁷

První setkání ve Frankenu se konalo v den třicátého výročí komunistického puče v Československu. Zástupci různých politických a společenských skupin československého exilu zde vypracovali rezoluci, ve které bylo poprvé zrušeno tabu tématu vyhnání německých obyvatel z Československa po roce 1945. Tato rezoluce se staví negativně k tomuto činu a označuje ho jako „odplatu, která zvítězila nad právem a spravedlností“.

Od té doby se zde v příspěvcích probírala rozmanitá témata, z nichž většina příspěvků vyšla ve sbornících určených nejen čtenářům v exilu, ale i v Československu. Opus bonum³⁸ se také staralo o kontakt s vlastí. Spoluorganizovalo posílání knih a časopisů, a také pomáhalo pronásledovaným lidem. Příjemná a otevřená atmosféra na těchto setkáních ve Frankenu, podle mnohých účastníků a přispěvatelů, pramenila právě z osobnosti opata

---

³⁶ OPUS BONUM, [cit. 2020-03-21]. Citováno z: <http://www.opus-bonum.cz>

³⁷ Citováno z: OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992, KRTIL, Vladislav, *Dobré dílo v exilu*, s. 281

³⁸ Viz příloha 10 – fotografie z rozpravy Opus bonum.

Anastáze Opaska. Jeho zásluhou se stalo Opus bonum jednou z nejdůležitějších součástí československého exilu.

Na situaci v Československu reagovalo Opus bonum nejen semináři a vydáváním knih, ale také prohlášeními. Na prohlášení Charty 77³⁹ odpovědělo už v únoru roku 1977. Anastáz Opasek byl iniciátorem tohoto prohlášení. O Chartě 77 osobně diskutoval se dvěma německými biskupy-ordináři, se skupinou českých katolíků a hovořil o ní v kázání před bezmála dvěma sty věřícími. Výsledkem bylo prohlášení Opus bonum k Chartě 77, které podepsal sám Anastáz Opasek, předseda tohoto sdružení, ve Frankfurtu, roku 1977. „*Jako věřící jsme zvláště vděční za to, že se signatáři vyslovili za svobodu náboženského vyznání v naší vlasti. Tato svoboda je od roku 1945 protiprávně a soustavně potlačována. Protože naši biskupové se nemohli svobodně k tomuto dokumentu vyjádřit, považujeme naše prohlášení za důležité. Jejich uveřejněné stanovisko bylo známými způsoby vynuceno. Odvaha a statečnost signatářů, z nichž mnozí jsou nepolitické a věřící osoby, by měly být na Západě povzbuzením všem křesťanům a lidem dobré vůle, aby horlivě v duchu mezinárodních dohod pracovali pro svobodu a spravedlnost.*“⁴⁰

Revolučním rokem 1989, zakončeným osvobozením Československa z komunistické nadvlády, který s sebou nesl navrácení svobody církvím, obnovení řádů a návrat Anastáze Opaska do břevnovského kláštera, skončila také jedna kapitola činnosti Opus bonum. Další kapitoly ale následovaly a pokračují dodnes.⁴¹ V květnu roku 1990 se opat Anastáz dočasně vrátil do svého kláštera, definitivně pak 11. října. V Břevnově se soustřeďovali čeští benediktini ze všech klášterů, aby obnovili mnišský život. V roce 1991 Československý prezident Václav Havel udělil opatu Opaskovi Řád T. G. Masaryka (II. třídy). Rok 1993 byl významný tím, že u příležitosti milénia založení opatství byla dovršena základní rekonstrukce kláštera. Břevnovskému opatství byl udělen čestný titul arciopatství a z Anastáze Opaska se tedy stal arciopat.⁴²

Při oslavách svatovojtěšského milénia v roce 1997 navštívil břevnovský klášter papež Jan Pavel II.⁴³ Dne 24. srpna 1999, o svátku sv. Bartoloměje, zemřel Anastáz Opasek

---

³⁹ Viz příloha 6 – úvaha o vydání prohlášení Chartě 77.

⁴⁰ Citováno z: ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán, aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. Osudy (Karmelitánské nakladatelství), s.173

⁴¹ OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992. KRTEL, Vladislav, *Dobré dílo v exilu*, s. 281-283

Viz příloha 22 - dopis od Václava Havla, fotky Opaska s Václavem Havlem, s Janem Pavlem II.

⁴² Slovo arciopat pochází z latinského archiabbas, archiabbatia. Jedná se čestné tituly představeného zvlášť významného kláštera a kláštera samotného, často jde o nejstarší klášter na daném území. V Čechách byly papežem Janem Pavlem II. tyto tituly uděleny opatu A. Opaskovi a břevnovskému klášteru r. 1993.

⁴³ Viz příloha 7, 8, 10.

v Rohru. Jeho pohřeb se konal v Břevnově, v bazilice sv. Markéty 3. září 1999, o svátku sv. Řehoře Velikého. Poslední pomazání mu udělil páter Benedikt. K poslednímu odpočinku byl arcioopat Anastáz uložen na hřbitově v Praze-Břevnově.⁴⁴ V roce 2003 mu bylo in memoriam uděleno čestné občanství MČ Prahy 6. Po smrti Anastáze Opaska roku 1999 byl dosavadní převor P. Petr Prokop Siostrzonek OSB⁴⁵ jmenován převorem administrátorem⁴⁶ břevnovského kláštera. Dne 21. listopadu 2017 byl zvolen arcioopatem kláštera. Opatskou benedikci přijal dne 14. ledna 2018 z rukou Dominika kardinála Duky v břevnovské bazilice svaté Markéty, a tak se stal v pořadí druhým arcioopatem břevnovského kláštera po Anastázi Opaskovi.⁴⁷

---

⁴⁴ ANASTÁZ OPASEK (1913–1999), [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: www.brevnov.cz

⁴⁵ P. Petr Prokop Siostrzonek OSB (narozen 1957) je benediktinský mnich, spisovatel, arcioopat břevnovského kláštera (od r. 2018). Aktivně se podílel na přípravě restituce břevnovského kláštera a jeho obnovy ve spolupráci s Anastázem Opaskem.

⁴⁶ Jako převor-administrátor má stejná práva a povinnosti jako arcioopat, nepřijímá však opatskou benedikci a neužívá opatských insignií.

⁴⁷ ŠPRENAR, Jiří. Po 70 letech zvolili benediktini arcioopata, stal se jim Siostrzonek. Hradecký deník. 2017-11-24. Dostupné online: [cit. 2020-04-15].

3 OPASKOVY BÁSNICKÉ SBÍRKY

(1968-1990)

3.1 OBRAZY

Sbírka byla poprvé vydána roku 1974 Křesťanskou akademií v Římě. Byla původně součástí literární edice *Vigilie*, s ilustracemi Jaroslava Pecháčka. V roce 1993 k Opaskovým osmdesátinám, v roce milenia břevnovského kláštera, byla v Čechách vytištěna reedice sbírky s přidaným doslovem Josefa Topola a s autorovým dovětkem. Obsahuje 45 básní, ve kterých autor opěvuje krásu měst, popisuje vlastní pocity, které prožívá při procházce městem (Řím, Florencie, Rohr, Řezno, Maastricht, Paříž, New York, Santa Barbara, Taizé, aj.).

Biblické motivy se promítají do zážitků z měst a poznávání památek (*Fontána di Trevi, Pomník Jana Palacha v Římě*)⁴⁸. Bůh je zobrazen jako autorita, ke které vzhlížíme za každých okolností. Autor využívá metafor (láska, krása, srdce), kontrastu života a smrti, volného verše, paralelismu, personifikace (prsty katedrál a vesnické kostelíky vyzývají k modlitbě den – *Holandská krajina*), apostrofy (Noci, o černá noci – *Paříž*), atd. Sbírka obsahuje i báseň *Pozdrav Alexandru Složenicinovi*, kde lyrický subjekt oslovuje tohoto ruského spisovatele, píše mu pomyslný dopis plný úcty a obdivu. Báseň *Mrtvý* je věnována památce Antonína Mandla.

3.2 ŽIVOT UPŘEN DO STŘEDU

Tuto sbírku poprvé vydalo roku 1978 Opus bonum s linorytem Karla Kryla. Je rozdělena na tři části, a to: 1. Že jste se nikdy nedotkli Jeho rány aneb Život upřen do cesty, 2. Svoláváš v novou naději aneb Život upřen do člověka, 3. Hovory s Bohem ve vyšeptalém čase aneb život upřen do duchovního

1. „kdo může ukázat cestu
a upravit ji pro mne?
jen božský Cestář

---

⁴⁸ Viz příloha 1 – báseň *Pomník Jana Palacha v Římě*.

*zkuste a vizte,
vím, že ještě se nikdy
(ani prstem jako Tomáš)
nedotkli jeho rány...“*

Dvanáct básní, které představují jakousi cestu člověka po světě, od jeho rodného města až po místo, které se stalo jeho domovem. Básně propojuje poslední báseň *Cesta a život*, která dává naději člověku, že na své cestě životem není sám, je s ním Bůh.

2. *„Malá Patricie
motylím hláskem
svoláváš svaté
a nebesa tvých očí
to dosvědčují*

*v tvé přítomnosti
zpuchřelá současnost
roste v novou naději...“*

Třináct básní, které tematicky znázorňují život člověka, tedy konkrétně lyrického subjektu (Anastáze Opaska). První báseň (*První věci života*) je v kontrastu s druhou básní (*Poslední věci života*), myšleno tedy života věřícího člověka, který začíná křtem a po smrti není zapomenut. Prolínají se pesimistické i optimistické pohledy na život. Básně jsou ovlivněny pobytem ve vězení, je z nich cítit melancholie a beznaděj, např. báseň (*Doba*). Tuto část uzavírá báseň *Pohřeb*, která je ukončením života člověka s Kristem, který přináší naději.

3. *„...do modliteb se utíkáš,
jsou slávou dní
ke konečnému soudu
života*

*hovory s Bohem
ty naléhavé prosby,*

*jsou rovnováhou světa
ve vyšeptalém čase.*⁴⁹

Deset básní, které spojuje oslava duchovna a víry v Boha. V této části se nachází báseň Velký pátek, která oslavuje Kristovo počínání na světě a vykoupení, které má význam i pro „dvacátý věk“, tedy promítá se tu minulost s autorovou současností.

3.3 PODVEČERNÍ HUDBA

Sbírka byla vydána v květnu roku 1979 nakladatelstvím PmD, taktéž s linorytem Karla Kryla. Obsahuje 18 básní. Opasek zde používá závorky, zřejmě pro vnitřní monolog (*(usíná vůbec?) – Podvečerní hudba*). Předzvěst hlavního motivu uspokojuje několik básní s motivem večera a noci. Báseň *Modlitba za Sacharova* odkazuje na sovětského fyzika Andreje Dmitrijeviče Sacharova a přimlouvá se za něho u Boha.

Pozoruhodná báseň *Kremsmünster* (K jubilejnímu roku 1977) zasazená do atmosféry rakouského města Kremsmünster, kde leží stejnojmenné benediktinské opatství. Dále stojí za zmínku báseň *Pout' v Bavorsku*, která vykresluje situaci kázání horského, kde je ústředním motivem svoboda, modlitba a odpuštění.

3.4 VYPRAHLÁ KRAJINA

Tuto sbírku vydal Kruh přátel české poezie v zahraničí, PmD – Poezie mimo domov, Daniel Strož, v roce 1980. Sbírka obsahuje 29 básní. Častými motivy jsou: samota, tíseň, nepokoj, bolest, smrt. Tyto temné motivy jsou použity v básních ve spojitosti s hledáním, nadějí, znovuobjeveným štěstím. V básni *Vzpomínka z Itálie* je vzpomínka na domov (*srdce české země*), stesk po domově (*Litevský tanec květin*).

Lyrický subjekt si v básních zoufá nad stavem společnosti a zaslepeností lidí (*Soumrak*). Báseň *Neděle* je oslavou dne Páně, kdy „neviditelný Bůh přichází do viditelné podoby⁵⁰“, přistupuje k chudým skrze své tělo – Chléb. Pozoruhodná báseň *Formanův Hair*

---

⁴⁹ Citováno z: OPASEK, Anastáz; *Život upřen do středu - básně z let 1968-1990*, DOCUMENTA opus bonum, Praha 1995

⁵⁰ OPASEK, Anastáz; *Život upřen do středu - básně z let 1968-1990*, DOCUMENTA opus bonum, Praha 1995

odkazuje na muzikál *Vlasy* českého režiséra Miloše Formana, odhaluje v něm podstatu, a to radost i v těžké době, spojitost lásky navzdory chudobě a strachu.

3.5 DVAKRÁT DVANÁCT BÁSNÍ

Sbírku vydalo nakladatelství Obrys/Kontur – PmD v Mnichově, roku 1983. Několik básní v této sbírce se opírá o představu Božího světla, které rozsvítilo životy lidí. Životy, které jsou zahaleny obavami a bezmocí. Báseň *Limburská katedrála* připodobňuje katedrálu k milované ženě. Je opěvována její krása a pravda, kterou ukrývá. Dále je tu několik básní vzpomínkových, jako báseň *Vzpomínka*, báseň *Památce P. Jana Bárty*, františkána, který zemřel 1982 za stálého pronásledování. Lyrický subjekt tu zesnulého oslovuje, promlouvá k němu, připomíná mu naději v následování Krista.

3.6 SLOVA A SLOVO

Tato sbírka byla poprvé vydána v Mnichově. Vydalo ji Ackermann-Gemeinde v roce 1987, ke 40. výročí opatského svěcení Anastáze Opaska. Sbírka je rozdělena na tři části, a to: *Odložte smutek*, *Růže*, které mne zraňují, *Bůh* vyvádí z propadliště pouští.

Báseň s názvem *Pout' nemocných v Altöttingu* odkazuje na slavné německé poutní město Altötting, které je umístěno v oblasti bavorských Alp mezi Mnichovem, Pasovem a Salzburgem. Je to spirituální centrum Bavorska k uctění památky Panny Marie. Ročně se přijde podívat na dřevěnou sochu „Černé madony” přes jeden milión poutníků a návštěvníků. Naproti oltáři jsou umístěna v bohatě zdobených stříbrných urnách srdce bavorských vévodů, králů a kurfiřtů na znamení jejich hlubokého a loajálního vztahu k bavorskému národnímu posvátnému místu.⁵¹ Lyrický subjekt v této básni prosí za všechny zdravé i nemocné a žízni po přízni Boží i Panny Marie. Autor v další básni poukazuje také na svatého Konráda z Parzhanu, který souvisí s poutním místem z předchozí básně. Báseň *Katastrofa* upozorňuje na nebezpečí lidstva, které „vyrobilo smrt vlastním mozkiem a vlastníma rukama“ a Bůh na to jen hledí. Z básně je cítit bezmoc z krutosti světa, ze které nám ani Bůh

---

⁵¹ Bavorsko Altötting, Poutní město Altötting, [cit. 2020-03-15]. Citováno z: www.bavorsko.eu

nepomůže. Následují ale i básně *Vzkříšení* a *Neděle*, které jsou optimistické, hlavním motivem je Kristovo zmrtvýchvstání.

Z druhé části sbírky bych ráda vyzdvihla báseň *Zraněná Amazonka*, která je rozdělena na dvě části. Je obdivnou básní na sochu „Zraněná Amazonka“ v Artemidině chrámu v Efesu, který je jedním ze sedmi divů světa a nachází se v Turecku. Obdivuje její krásu, která zůstala nezničená i navzdory tomu, že byla stvořena ve čtvrtém století před Kristem.

Ve třetí části stojí za zmínku báseň *Sem a tam*, ve které lyrický subjekt musí chodit po vězeňské cele v Ruzyni, roku 1949, je zde popisována samota, která trýznila vězně ze všeho nejvíc, bez příkras, bez metafor. Báseň *Boží Tělo 1985, 1955*, která je vzpomínka vězně v Leopoldově na slavnostní průvod konaný každoročně na „svátek těla a krve Kristovy“.

3.7 Z TĚ DÁLKY

Z té dálky vydalo nakladatelství Obrys-Kontur – PmD v roce 1990 v Mnichově. Sbírkou byla obohacena ilustracemi Jiřího Siostrzonka a fotografiemi z archivu Opus bonum. Tato sbírka působí mnohem pozitivněji než sbírky předchozí. Je protkána nadějí, kterou pozorujeme už v první básni *Čekání*. Báseň *Radovati se* je radostná báseň, která oslavuje lásku, naději a milosrdenství boží, připomínkou toho, že se člověk má radovat vždycky, dokonce i v bolesti, protože i bolest s sebou nese naději.

Autor zde dále věnuje několik básní významným světcům, jako např. sv. Petr a Pavel, sv. Cyril a Metoděj, sv. Prokop, a především sv. Benedikt. Báseň *Moře v Ostii a svatý Benedikt* je prosbou ke sv. Benediktovi, aby vnesl mír a spravedlnost do střední Evropy a především do Československa a aby zachránil Václava Havla, který byl ve vězení za to, že hájil dodržování lidských práv. Báseň *Zdráhavý podzim* je jakýmsi zachycením okamžiku přechodu mezi létem a podzimem. Následují básně, které připomínají svátky liturgického roku, jako báseň *Dušiček*.⁵²

---

⁵² OPASEK, Anastáz a Jan ŠÍCHA. *Život upřen do Sředu: básně z let 1968-1990*. Praha: Documenta, 1995.

4 ZÁVĚR

Na závěr bych ráda podotkla, že o osobnostech z duchovní sféry se nemluví zdaleka tak často, jak by zasluhovaly. Myslím si, že je potřeba zdůrazňovat jejich přínos především z hlediska lidských kvalit a zásluh pro společnost. Takový byl i životní příběh Anastáze Opaska, který byl oceněn za své zásluhy řádem Tomáše Garrigua Masaryka II. třídy, z rukou tehdejšího prezidenta Václava Havla. Je důležité si připomínat tohoto muže, jeho osud a jedinečnou osobnost, která se navždy vryla jako otisk bolesti, hrdinství, skromnosti a vlastenectví do srdcí lidí, kteří ho znali. Kéž by jeho poselství rozžehlo plamínek lásky k bližnímu a demokratických hodnot i v současné době.

Při příležitosti oslavy 100. výročí od narození Anastáze Opaska, v roce 2013, byl v Kolíně vystavěn pomník s bustou, od akademického sochaře Stanislava Hanzíka, posvěcen byl opatem strahovského kláštera Michaellem Josefem Pojezdným, za přítomnosti tehdejšího starosty města Kolín, Víta Rakušana, a dalších občanů Kolína.

Opaskova snaha o dosažení demokratických principů a dodržování lidských práv by mohla být pro dnešní generaci vzorem. Projevila se nejen v exilu napsáním prohlášení k Chartě 77, ale už dávno před tím snahou o záchranu broumovských kněží, a dodáváním naděje lidem při mších a bohoslužbách. Zároveň je vidět obrovská lidská síla, která mu umožnila přežít léta ve vězení, kde byl uvězněn neprávem, a přišel tak o jedenáct let života. Víra v Boha a naděje našťastí vítězily nad zoufalstvím a bezmocí. Možná i díky těmto zážitkům z vězení a zkušenostem těžké fyzické práce dělníka na sídlištích, dokázal předávat tu lidskou sílu ostatním, potřebným i bezmocným lidem.

V kapitole Životopis jsem vycházela z knihy *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*, která vyšla poprvé v roce 1992, a knihu, která na ni volně navazuje, ale je obohacena více pohledy a příspěvky lidí z různých sfér kultury, či Opaskovy rodiny: *Opat chuligán: aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*, kterou dala dohromady Monika Elšíková.

Kromě vyličení životních událostí se práce stručně zabývá také Opaskovou poezií, jelikož Opasek coby básník je téměř úplně neznámý. I když poezie není obecně čtenářsky nejoblíbenějším literárním druhem, tak v jeho podání jsou básně velice specifické a z mého pohledu přitažlivé. Kompozice básní není složitá, a přesto básně vystihují myšlenku a poselství přímo. Jsou tak přímé a čisté, jako sám Anastáz Opasek. Témata jsou rozmanitá, avšak společnou složkou je vždy víra a naděje. Některé básně jsou oslavné – oslavují

oblíbená místa, města, svátky, světce a krásné drobné věci v životě člověka. Člověk si po přečtení některých básní začne uvědomovat, že se může radovat z maličností, a to především pokud jeho život nebyl a není vždy jednoduchý.

Doufám, že se mi podařilo osvětlit život ThDr. Jana Anastáze Opaska jako opata (od roku 1993 arcipata) břevnovského kláštera, básníka (autora několika básnických sbírek v českém a německém jazyce), ale především jako člověka. Člověka, který byl obdivován, milován svou rodinou, přáteli a bratry benediktiny, za to, jaký byl a jak na tomto světě jednal a žil v lásce k Bohu.

5 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

ARCHIVNÍ ZDROJE

Památník národního písemnictví, Literární archiv - OPASEK, Anastáz: nezpracovaný osobní fond

Soukromý archiv Josefa Opaska, nar. 1942, Košice u Kutné Hory

KNIHY A ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

Akce K: Násilná akce mířená proti mužským řeholím, Ústav pro studium totalitních režimů. [online], [cit. 2020-03-21]., Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/uvod/skupina-vyzkumu/akce-k/>

Anastáz Opasek (1913–1999), .[online], [cit. 2020-03-21]. Dostupné z: <https://www.brevnov.cz/sprava/resources/anastazopasek.pdf>

Bavorsko Altötting, Poutní město Altötting, [online], [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.bavorsko.eu/altoetting-poutni-mesto-bavorsko>

ELŠÍKOVÁ, Monika. *Opat chuligán, aneb, Dobré dílo Anastáze Opaska*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. Osudy (Karmelitánské nakladatelství). ISBN 80-7192-734-1

OPASEK, Anastáz. *Dvanáct zastavení: vzpomínky opata břevnovského kláštera*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny ČSAV, 1992. ISBN 80-900149-8_4

OPASEK, Anastáz a Jan ŠÍCHA. *Život upřen do Středu: básně z let 1968-1990*. Praha: Documenta, 1995. ISBN 80-901498-2-0.

OPUS BONUM, .[online], [cit. 2020-03-20]. Citováno z: <http://www.opus-bonum.cz>

ROKOSKÝ, Jaroslav. Amnestie 1960: Studie a články [online]. 2011,19 [cit. 2020-03-15].
Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/pamet-dejiny/pad1101/036-054.pdf>

STANĚK, Tomáš. *Odsun Němců z Československa 1945-1947*. Praha: Academia, 1991.
ISBN isbn80-200-0328-2.

ŠPREŇAR, Jiří. Po 70 letech zvolili benediktini arcipata, stal se jim Siostrzonek. *Hradecký deník*. 2017-11-24. Dostupné online: [cit. 2020-04-15].

ROZHOVOR

Rozhovor s Josefem Opaskem, nar. 1942, Košice 7.3. 2020

6 SOUPIS PŘÍLOH

1. báseň *Pomník Jana Palacha v Římě, k 16. lednu*

zdroj: Památník národního písemnictví, Literární archiv

2. Poznámka o Alexandru Složenicinovi

zdroj: Památník národního písemnictví, Literární archiv

3. Svoboda odpočinku

zdroj: Památník národního písemnictví, Literární archiv

4. Úvod do dětské mše v Rohru dne 30. června

zdroj: Památník národního písemnictví, Literární archiv

5. K filmu Ingmara Bergmana

zdroj: Památník národního písemnictví, Literární archiv

6. Uvažování o vydání prohlášení k Chartě 77

zdroj: Památník národního písemnictví, Literární archiv

7. Fotografie – s Václavem Havlem, s papežem Janem Pavlem II., u kostela v Itálii

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

8. Fotografie – s papežem Janem Pavlem II., (samostatně) Anastáz Opasek

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

9. Fotografie – papamobil v Břevnově, s Václavem Havlem, Boží hod vánoční s kněžími

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

10. Fotografie – s papežem Janem Pavlem II., z rozpravy pořádané sdružením Opus bonum, s kyticí od Havlových

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

11. Pohlednice – Řím - Itálie, Rakousko

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

12. Pohlednice – Švýcarsko, Vatikán, Břevnov – Československo

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

13. Pohlednice – Švýcarsko jezero, Itálie

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

14. Pohlednice – Paříž - Francie, Itálie, Itálie

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

15. Pohlednice – Itálie, Švýcarsko, Rakousko

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

16. Pohlednice – Itálie, Švýcarsko, Itálie

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

17. Pohlednice – Itálie, Rakousko, Itálie

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

18. Pohlednice – Německo – Michalesberg, USA, Vídeň

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

19. Pohlednice - Los Angeles – USA, Amsterdam - Nizozemsko, Vídeň – Rakousko

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

20. dopis Josefu Opaskovi (o udržování hrobu maminky Anastáze Opaska)

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

21. fotografie rodičů Anastáze Opaska (Josef Opasek a Marie Opasková)

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

22. dopis od Václava Havla

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

23. Rodokmen rodiny Opasků

zdroj: soukromý archiv Josefa Opaska, Košice u Kutné Hory

Pomník Jana Palacha v Římě
K 16. lednu

Zářivá obloha s horkými dny
pevné kamenné podnoží
takovou modř nebe vymaloval Bůh
do ní se tyčí tvoje ruce
konečky prstů se dotýkáš modra
ty chceš žít v ždru své lidské
proto ses přestěhoval na jih
pinie zde rostou a tyčí se cypřiše a kolébají se palmy
v tom horkém vzduchu tvého těla
ty potřebuješ ten prostor kolem
Římané ti jej dali darem
protože tě milují
italské krásky i plouživí žebřáci
to místo svobody dala italská zem
a sochař svými rukama
proslovil řeč o svobodě kterd hoří
neboť tys jediný mrtvý živý
v těchto dnech těživého smutku
a stále hoříš
protože život nesvobodný
není než živoreň

Poznámka o Alexandrovu Solženicinovi.

Když jsem před několika léty četl český překlad Solženicinovy knihy "Jeden den Ivana Děnisoviče nelíbil se mi její příliš strohý sloh. To jsem ovšem nevěděl, že spisovatel je matematik. Chyběla mi v jeho řeči poezie, lyrická místa, a říkal jsem si, tohle je suchý patron. Bylo mi však jasné, že je to velký svědek o pravdě lidského pekla v stalin-ském táboře vězňů. Je třeba při této příležitosti podotknout, že tato kniha vyšla česky jako jeden z posledních jejích překladů; obavy naší moci byly jasné, i strach z analogií. Co píši, je pouze nepřímé svědectví, poznámka na okraj, neboť jsem nepřečetl všechna Solženicinova díla, jen tři jeho knihy. Po přečtení francouzského textu díla "Le premier Cercle /t. j. První kruh, t. zn. pekla podle Danteho/ bylo mně naprosto jasné jeho svědectví Pravdě i jeho nevšední talent vlastního rukopisu, ale opět především svědectví o stalinské době, o její hrůze a beznaději, ale též o statečnosti a naději jejích obětí. Tu se před vámi otvírají příběhy vězňů umístěných ve zvláštním oddělení odborníků, většinou techniků, v Moskvě. Na úseku vyprávění o několika prosincových dnech, kde prožívají kolikátý již poválečný Štědrý den, vypravuje zpětně životní osudy celé řady Stalinových zajatců i svůj vlastní osud. Je to veletok hrůzy a utrpení nejen jejich, jsou zde vyprávěny životy jejich pronásledovaných rodin, zdeptání lidských osobností, ale rovněž svědectví o jejich duševní a duchovní velikosti. Jestliže moc držící lidé pochybují o tomto svědčení anebo dokonce vyhlašují autora za buřiče a pomlouvače, dnes již není tak snadné říkat to příliš hlasitě a sebevědomě. Je třeba podotknout, že svědek je komunista stejně jako český svědek London. U nás to mimo jiné básnicky dosvědčuje spisovatel Karel Pecka, i když jeho slova byla před uveřejněním několikrát znásilněna. Ale mimo ně je kolem nás tisíce svědectví a svědků; komu poslouží pokrytectví a přetvářka mocných tohoto světa? Kterým vězňům a vězňitelům?

Solženicin svým dílem i svým životem svědčí Pravdě, Absolutnu. Je neotřesitelným svědomím svého národa.

Bude nejvýš zajímavé, /jestliže jeho pronásledovatelé neslouží výhradně lži/, jak se zachovají v nejbližší době k tomuto nositeli Nobelovy ceny.

Svoboda odpočinku

Jak je pěkné, oddat se někdy bezstarostnosti, když jsme stále sešněro-
vání časem, jsme lidé, kteří často ani neumí promluvit s člověkem, jsme
intelektuální nebo duchovní pavoukové. Potěšilo mne, když jsem se dočetl,
že duše tak rozjímavá jako Terezie z Avily, dovedla rozveselit své
sestry v klášteře tanečním krokem. Na sv. Filipa z Neri raději ani nev-
zpomenout!

Jak jen se zbavit toho krunýře, na který jsme si již zvykli, že nemůžeme
udělat ani krok vpravo, ani vlevo?

Je potřeba naučit se odpočívat, oddechovat a umět poslechnout i ptáky
místo rozhlasu a umět se podívat večer na hvězdnou oblohu. Umět někdy
nečíst a umět přemýšlet a umět se pohybovat jako dítě, nesportovat
pro zdraví, ale pro radost, zkrátka žít nějakou chvíli v odpočívání
ducha duše. Být dítětem, snad by se tak nejlépe vyjádřilo.

Odlížit se od tohoto uhořelého světa, kde lidé většinou žijí jen mecha-
nicky, vytrhnout se z tohoto světa do prostoty klidu, který nás ovšem
celé má prostoupit jako, dobrýx lék na neklid kolem nás, na úspěcha-
nost života.

Odpočinek má být tvořivý, není to útěk do lenosti, je to spočinutí v ~~kl~~
klidu, načerpání sil a duševního klidu k další práci.

Anastáz Opasek

Úvod do dětské mše v Rohru dne 30.června

Milé děti,

Pře námi jsou v krásné skříňce kosti sv.Volfganga, který byl velmi dávno biskupem v Řezně. Je tomu již 1000 let a to je moc dávno. Tyto relikvie sem byly přivezeny z Řezna, abychom se nyní mohli před nimi společně ve mši svaté modlit.

A teď se ptáme, proč sem byly přeneseny? Je k tomu letos nějaký zvláštní důvod?

Bavorsko, v němž žijeme, hraničí na východě také z Československem, kde žijí jiní lidé a jiné děti a hovoří jinou řečí než německy, totiž česky.

Já jsem také Čech, jsem český opat z Prahy, To je naše hlavní město jako zde u vás Mnichov. A v Praze je také biskupství jako v Řezně a protože právě před 1000 léty bylo toto biskupství založeno z Řezna, také proto jsou v tomto kostele dnes ty svaté ostatky, protože je založil právě sv.Volfgang. Dnes je rok 1973 a tehdy byl rok 973.

Milé děti! Také v Čechách žijí děti jako vy a také letos byly u 1. sv. přijímání. Dnes si tedy na ně vzpomeneme, jsou to vaši kamarádi a kamarádky, protože oni také věří jako vy, že Pán Ježíš je jejich přítel a že ho máme častěji přijímat, abychom byli všichni lepší a poslušnější. Také pilnější, abychom rádi poslouchali rodiče a pomáhali tatínkovi a mamince a nikdy se nezapomínali modlit!

Opakujte tedy po mně: Pane Ježíši, ochraňuj všechny německé a české děti a pomáhej nám všem.

K filmu Ingmara Bergmana

Když opustíte za adventní tmy síň biografu a octnete se v hluku ozářených ulic, nevnímáte dlouho nic, zcela jistě pak ne bezvýrazné tváře davu a jejich jediný zájem o vánoční zboží. Jste dlouho a dlouho zasaženi obrazy a myšlenkami Bergmanova filmu, švédského režiséra, kterého netřeba představovat. Tento film "Šepot a křik" / franc. "Cris et chuchotements" ukazuje ohtěněchtě tragédii člověka, který zapomněl na Boha. Viděno zhloubky je to zrcadlo, do kterého se máme dívat, abychom byli konfrontováni se smrtí, která je ústředím děje, snad je otřesně vyprávěn příběh smrti dívky Anežky. Je to však naprosto nutné, neboť dnešní svět si přivykl na to, že posílá své umírající do nemocnic i když to není nutné a nechce mít nic společného s umíráním a se smrtí. Divák, který nikdy zblízka neviděl smrt, často ustrne a se zděsí nad obrazy agónie, která je tu představována. Je tu dokonalé umění režiséra, ale i kamera-mana, a i v těchto okamžicích připomínají barevné snímky díla velkých malířů. Je to dílo vynikající i přesvědčující.

Zajímala by mne odpověď neznámého diváka o tomto filmu, který je pln úderů na srdce i rozum. Chtěl nás přinést k přemýšlení o smrti? Pro někoho to snad může být i odporný film, avšak je zajímavé, že na podzim 73 jej vidělo ve 14 dnech 125.000 pařížanů.

Když známe složitý soukromý život Bergmanův a jeho dnes záporný postoj k náboženství, tím více nás udiví toto dílo, v němž je tolik božského a tolik lásky.

Příběh tří sester zasazený do konce století, v němž je ukazován lidský život bez příkras, život obyčejně skrytý v soukromí. Je tu obnažování nevěry končící sebevraždou nevinného manžela a druhý příběh ženy provdané za impotentního manžela, kterého nemůže milovat.

Ke všemu lze říci, v souhlase s autorem, že to není pesimistický film, i když je krutý a úděsný, když ústřední postavou je služka Anna, žena s rysy světice, která jetěšitelkou umírající Anežky a obětuje svůj lidský život v pokorné službě třem sestrám.

Tváře a děje vyhnanců života, který ztratíh smysl. Nastavené zrcadlo dneš-nímu člověku, to není jen vyprávěný příběh z kdysi, to je dnešní život v ději tří sester a jedné služky a především vyprávění o umírání a smrti, který máže a má rozvrátit falešný klid těch diváků, kteří zapomínají, že smrt přichází.

19. února 1977

Milí přátelé,

Již delší dobu mne znepokojuje myšlenka, zda není naší povinností vyslovit Opus bonum svůj souhlas s Chartou 77. Pokud tyto záležitosti stačím sledovat, zde v zahraničí se zatím žádný nábožensky orientovaný, český nebo slovenský spolek či společenství, nevyjádřil. Myslím tím zvláště na Velehrad nebo Křesťanskou akademii. Domnívám se, že je to mlčení neuvědomělé. Víme, že Chartu podepsalo několik vynikajících katolíků i evangelíků i kněží. Na př. Medek, Vacková, Zvěřina. Víme též, že proti porušování lidských práv protestovala katolická mezinárodní organizace Pax Christi a že tento protest podepsal kardinál Alfrink, její předseda. Víme též, že sám vatikánský rozhlas hovořil ve prospěch Charty a že v témže smyslu do Osservatore Romano napsal článek laik Alessandrini. Zmiňuji se o těch nejdůležitějších. To mne vlastně povzbudilo k napsání návrhu, který vám posílám k posouzení, doplnění nebo zamítnutí. Sám jsem zatím měl o Chartě dva soukromé rozhovory s dvěma německými biskupy-ordináři, jednou o ní besedoval se skupinou českých katolíků a jednou ^{7.10.77} o Chartě hovořil při německém kázání asi před 200 věřícími.

Mohu se pochopitelně ve svém úsudku i mýlit; proto chci od několika členů Opus bonum slyšet názor nebo rozhodnutí. To mně laskavě pošlete do týdne na mou adresu. Tento dopis posílám: Vladimírovi Neuwirthovi, Miloslavu Čemusovi, Marii Čuprunové a Richardu Belcredimu. Předpokládám, že si případně o tom pohovoří ještě s některým členem Opus bonum.

Váš

Anastáz Opasek

Úvod k bohoslužbám na Boží Hod svatodušní v Rohru 1981

Miluji Boha, ale vše záleží na intenzitě mé lásky k Němu. O lásku musím však prosit, tak jako jiní prosí o zdraví nebo o štěstí. Takováto prosba je zvláště dnes pro mne důležitá.

Je-li moje láska slabá, modlím se dnes k Duchu svatému, aby mně přidal na milosti lásky, abych Boha opravdově miloval, aby můj styk s Ním byl jejhluší a nejužší, aby láska mně dala sílu k následování Ježíše Krista.

Modleme se o toto nejvyšší dobro pro sebe a pro svůj národ.

A někteří snad Boha dosud nemilují. Právě proto by měli prosit o lásku, která hory přenáší. Ano, k Duchu svatému, jehož dnes oslavujeme a o Němž bude kněz v modlitbě zpívat :

"Dnes jsi dovršil velikonoční tajemství:

přijal jsi nás v Kristu za své syny

a tvůj svatý Duch na nás sestoupil.

V něm dáváš ~~světlo~~ své církvi život,

v něm tě lidé nacházejí,

v něm tě vyznávají

všechny národy a jazyky." /z preface/

A proto v této slavnosti dnešního dne budu neustále prosit:

"Přiď Duše svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky, aleluja....

1983 u jednoho italského kostelíčka

6. listopadu 1992, Frankeu v Bavorsku

photo & copyright
by Josef Rakusan

blutenburgstr. 42
8000 münchen 19 - germany
tel. 089 / 18 64 75
bay. hypo, konto 3 870 024

↓ moji kulůtkov November 1992 November 1992

20. IX. 1940
Monte Cassino

22.2.87

** Juni 1988 *

** Juni 1988 *

Břevnov 1991

Opasku u Kotěch

Opasek z Břevnova

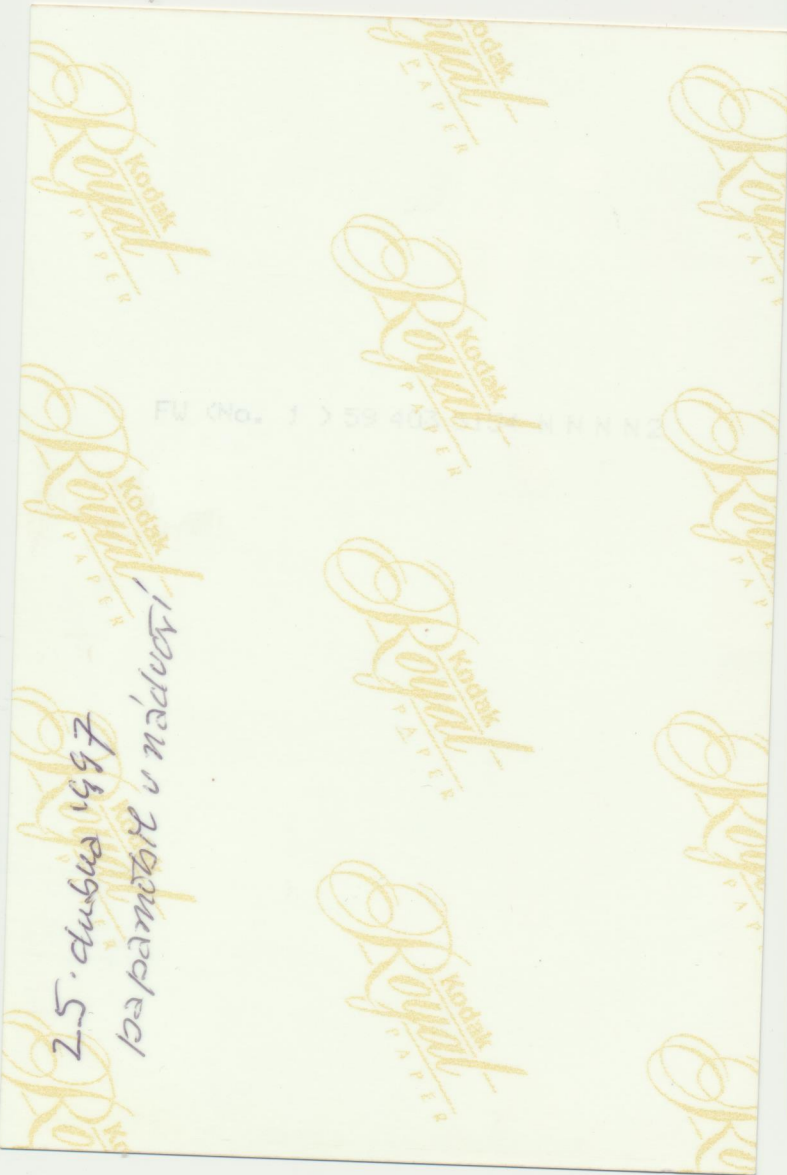
foto

VLADIMÍR JIROUT
Zámecké schody
PRAHA I

8716 2 3C8M8V+2D 000

Bázi Hod vánoční 1970

28003

6. listopadu 1992 Franke v Bavorsku

photo & copyright
 by josef rakusan
 blutenburgstr. 42
 8000 münchen 19 - germany
 tel. 0 89 / 18 64 75
 bay. hypo, konto 3 870 024 923

1992 November 1992 November

20. 4. v Břemně slyšeli
od Havelových

FUJICOLOR
paper
200-111 154 NH2HN 93+ 03

Kotzmayr nachdem Museum
Opus Bonum

November 1992

8000 München 19 - Germany
tel. 089 / 18 64 75
bey. hypo, konto 3 870 024 923

Co. 11/10/1992 Franke v Bavaria
Pavi Lida Rakusa mare' ze nebrake'
photo & copyright
by Josef Rakusan
Ermoty

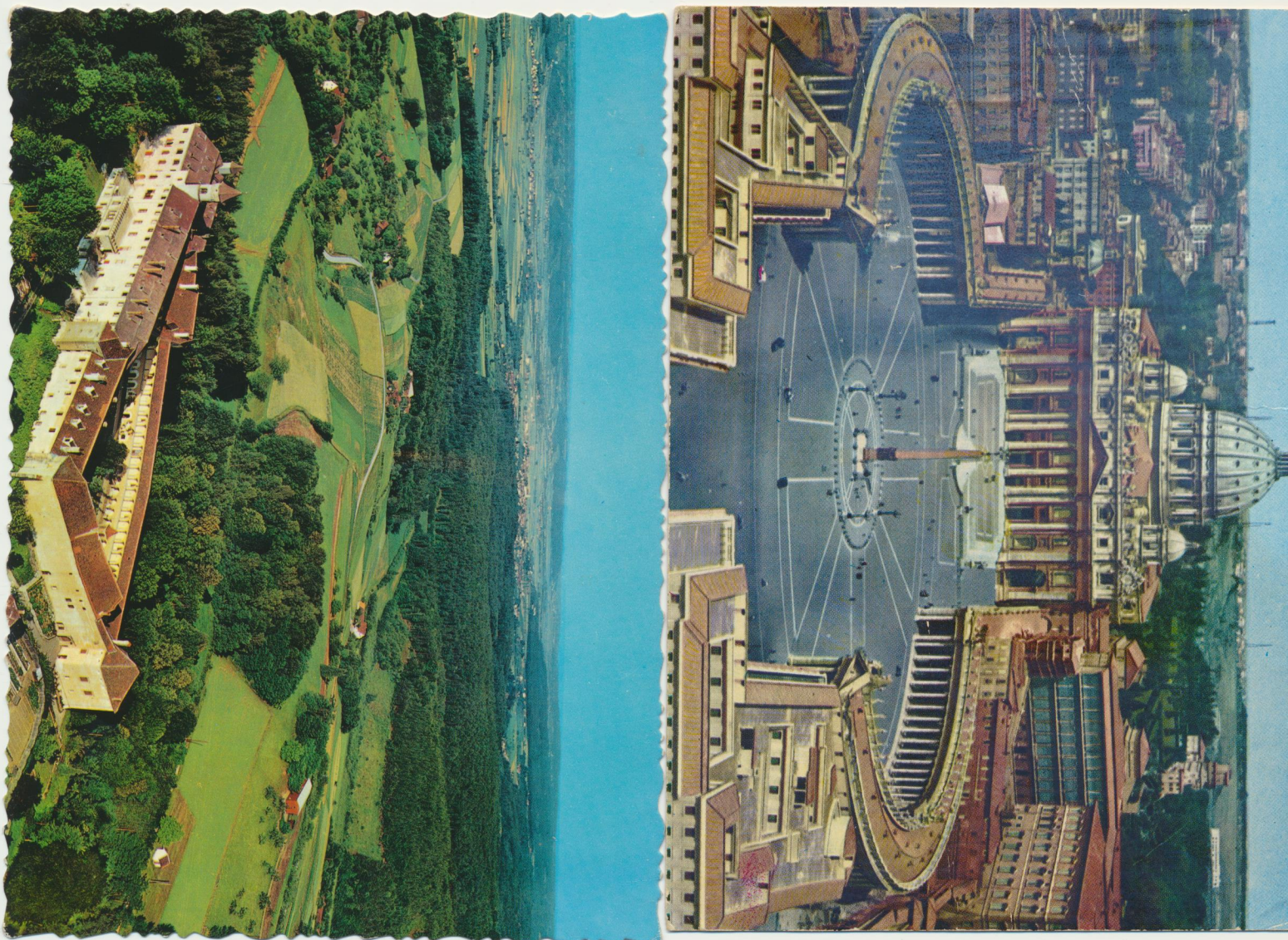
November 1992

786, 17.27

AGFACOLOR-PAPIER

AGFACOLOR-PAPER

AGFACOLOR-PAPIER

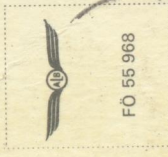
Drazí, Doufám, že jste
 opět otěhuji děkuji Bohu
 zase. Vzpomínám na Vás otěhuji
 a upřímně přejímám, již brzo se
 řekne i když jsem se přišel shánět do
 dovedl jsem. Vpochybíte se mně dají
 chodit a stále přitvů pracuji, sarkau to
 jáe vřelá již hrozu pomaleji (ta pra-
 ce!) Jáe se ještě přitvů hrozu, stále se
 jáe a některými vykaupali v mrtí,
 to bylo ale jinak. Těhuji se na Váš
 psaní a přitvům Váš Jan

Signore
 Josef Opárek

Košice 14
 p. 28511 Nepoměřice
 Cecoslovacchia

26.19
 MA. PI. R.

F0 55 968
 8350

Herrn
 Josef Opárek
 Košice 14
 28511
 p. Nepoměřice
 Tschechoslowakei

26. XII. 73

Drazí, Děkuji vám rozhodně, vášmu
 a novému otěhuji. Svatý jsem slo-
 vele zde a milých sestř. Utek jsem
 1920 přišel ze Smichova. Dáte
 mně dále a jsem teď se mně zdej.
 Často si otehuji v poměnu. Napíše
 vědu více, abych se o váš zdej.
 Sám zate uče chvěvat. Uto
 dny je tu počasí takto járu
 když byly ty ture mrazí byl
 jsem vřel. Liba Váš Váš Jan

A-8350 Abtei St. Gabriel, Bertholdstein
 Fehring, Steiermark

W. Freigegeben v. d. M.

da fotocolor Kodak Ektrachrome

27.V.

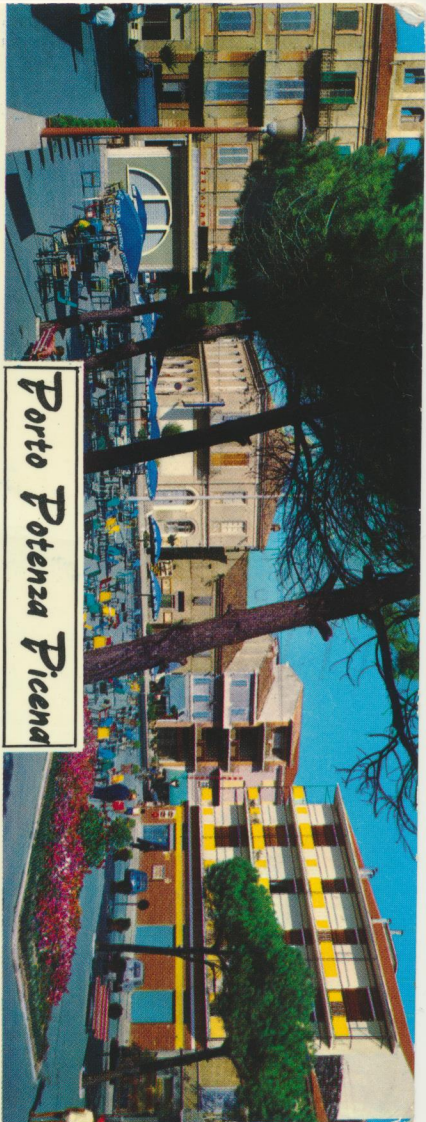
Signore
 Josef Opárek
 Košice 14
 p. 28511 Nepoměřice
 Cecoslovacchia

R O M A
 Basilica di S. Pietro
 Basilique de St. Pierre
 Basilica of St. Peter
 Hl. Peterskirche

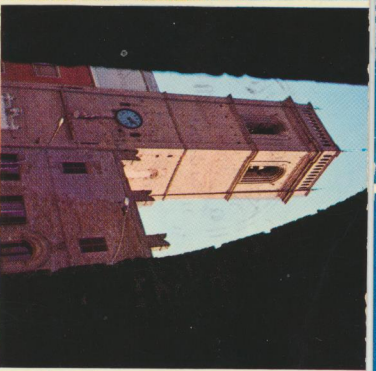
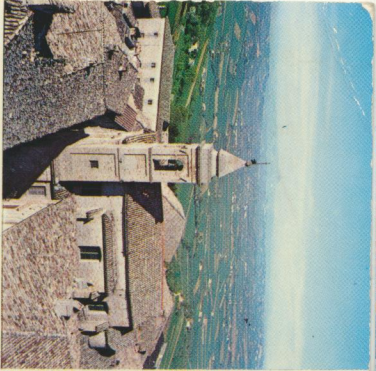
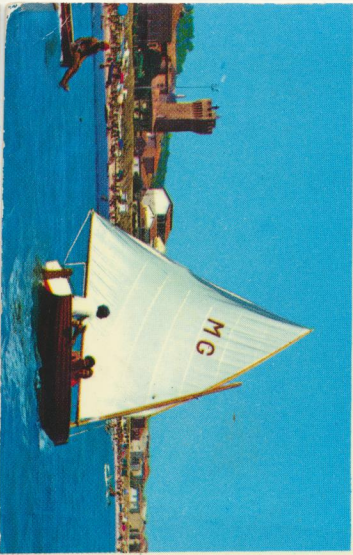
Drazí, Svědomí vřelých rozhodně
 je. Vzpomínám a pamatuje.
 Tady náhle madlo léto, jsem zde
 nejčtriv s mnohými, nyní více
 já, dohro mády 14 dní, přave
 sedím a pišu Vám v dřený rlače
 všem mnoho zdraví a dabr
 přhody přeje Váš Jan

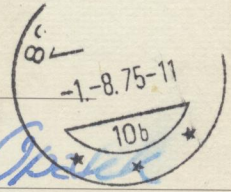
Porto Potenza Picena

Blick vom Hinterrugg
auf Walenstadtberg und Walensee
mit Flumserberge, Mürtchenstock und
Glarneralpen

Drazí, Srdce mé i nadšasy z nešťastka.
demuho postyhu u toho sto hráše.
ho jezera, kde žijí křižby vřed.
velikosti, a voda je vyhlazená.
Doutku má ške otichu i spon.
Zdraví - co nakonec žijí. A nešťastka
máji vědny o vše mnuce.
181 Jan

Herru
Josef Opasek
Košice 14

28511 Nepoměřice
u Kudrné Hory
Tschechoslowakei

31.7.75

Nr. 33663 fb Photographiere farbig mit Agfacolor

Reproduktion verboten - sese

Signore
Josef Opasek

Košice 14
28511 Nepoměřice
Cecoslovachia

FOTOEDIZIONI BRUNO GRANDINETTI - P. PICENA

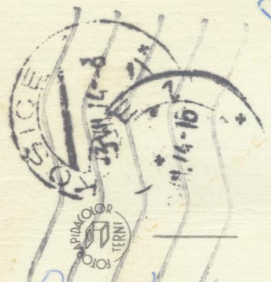
Drazí, Posílám srdce mé 15.9.75
pozdrazky z týdnu ho odlechu u
moje. Bylám tu obyčejně večernu, le-
tas to nevstalo, ale i v žáci je tu teplota
18° - 25°, takže se chodí v košili. Dáví
se mně podšobně dobře i lidy čloru
nělady dří leta dost možná v souvislosti
di stěni drávejšmi. Doufejme, že i dře-
livost přineče mže, dves jsou to vředu.
Joha pouhřa. Chci věřit, že ške otid.
ni zdraví a že to jde v dubrem u vředu
našich přátel. Srdce mé je te ošech
žnomu pozdravje Váš šyc žnu
Tohle je na rih od města Ankoná

POTENZA PICENA m. 237 s. m.
Scorel

RIP. VENEZIA

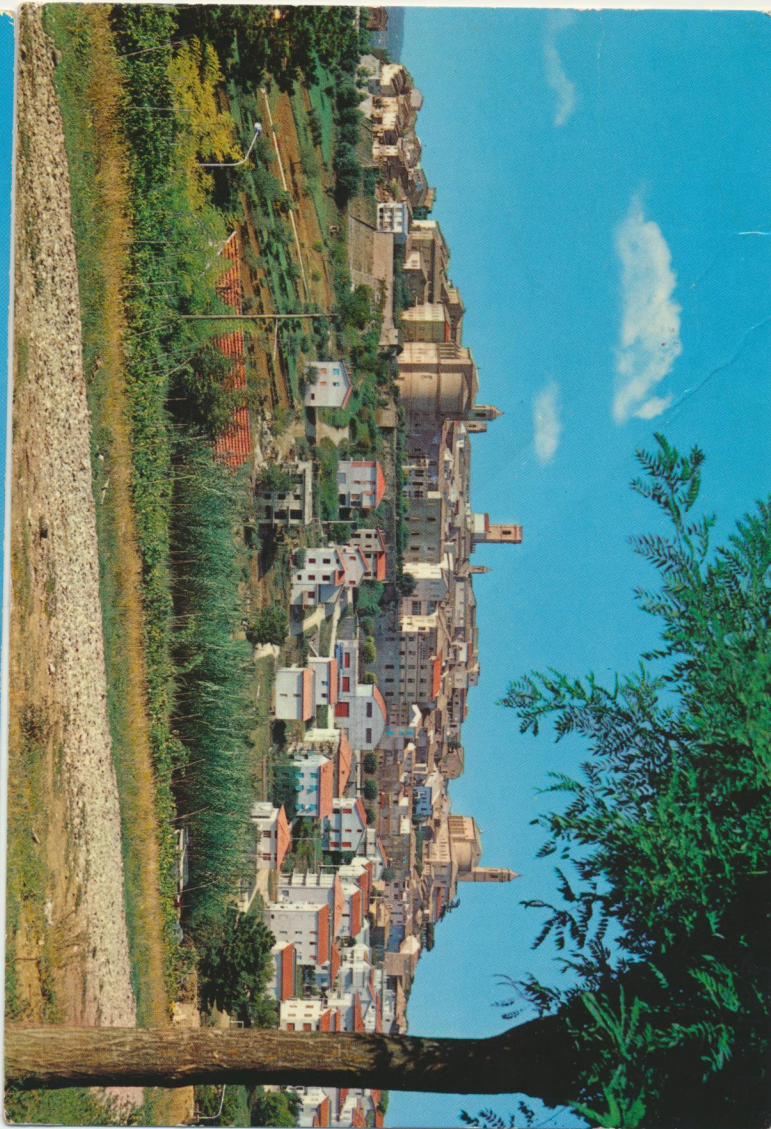

Signore
Giuseppe Opasek
Košice č. 14
28511 Nepoměřice
u Kudrné Hory

20. VI. 75
Drazí, jsem zrušil listy z obore
ne ještě večernu se vracím. Postal
jsem balíček, jako doporučený
dopis, doufám, že již došel.
Pozasi je dosti ulehu, ještě jsem bouř
ky, ale elny tu kretou a žne žáčob
v úrci 16°, ve dne 24°. Dáví se mně
alšové dobře a očelavám, ve mně
nělady ulehu uadřítte. Tady žnu
u vředu žnu, že ve mně má
ho Fréta, ške hluboce vobele
uapřítšmus. Váš žnu

12/11/1975

Paris est le grand bureau des merveilles, le centre du bon goût et du bel esprit.

Molière

LIBRAIRIE HACHETTE
79, boulevard Saint-Germain, Paris-6^e
Reproduction interdite

28.3.73

PA. C. 22

Monsieur

Josef Opátek
junior

Košice čp. 14

p. Nepoměřice u K. Hory

Tchécoslovaquie

Signore

Josef Opátek

Košice 14

p. 28511 Nepoměřice

Cecoslovacchia

FOTOEDIZIONI BRUNO GRANDINETTI - P. PICENA

7.9.77

Milý Josefe a osični dvazi,
Pepičkovi jsem psal, potěšoval
jste ale dlouho asi jako od nás,
dopis jsem dostal, děkuji, i s foto-
grafii (možná, že jsem to již jed-
nou napsal; letos je více práce, takže
se mohu i opakovat). Pst, včera jsem
nj děm, a dá-li Bůh, mohl bych
te tomu, podívat, sněže jsem již
přesvědčení lepší! Nezapomeňte
očas napsat nebo přijďte na dovol-
enou za ty devíty, smůlky by to určitě
zřejměm jen krátce, už jsem ale byl
idilít unaven. Váš Jan

Clena' volina

Opáskova

Košice p. Nepoměřice
u K. Hory

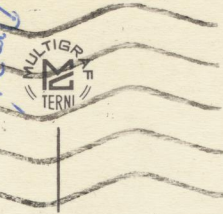
FOTOCOLOR - RIPRODUZIONE VIETATA

23. VI.

Dvazi, Posílám včerašně voprávy
z městěcha od Ancony, což je v ústí
Jaderského moře. Jsem zde us 10 dnů
u sester benediktinek, abych těch
7 km k moři dojel autobusem a tam
pěkně (26°) a všchna obilí úro-
jest již sklizena. Vloni napodzim
jsem tu byl týden a učit slo mi
to př. zkr. moc dobře. Jinde
jsem sněžitou, ale často na vás a
na otečny vzhledím. Na hřte
onit př. co o sobě a o dětech,
Liba váš, rodiče i vztěže
Váš Jan

da fotocolor Kodak Ektachrome

26.9.82

Signore
Josef Opasele
CS - Košice 49
p. 28511
Nepoměřice
Ceskoslovensko
Riproduzione vietata

Drazí,
Gladili by i v Levnici. Kvůli tomu
ne! Mám teď tyden v dovolené,
je tedy až 28.0, až se lezu do moře.
Mám totiž práci, odtě už jste byl
festimne to odtě, jsem musel zprávy,
při odtě dobře. Fote napíše,
Nepoměřice? Jsemce jsem poslal
léty. Mue napíše, možná, možná
ze 1. 1. 1983, možná na odtě, možná se už
povinná. Lba vs odtě pan

38

Herrn
Josef Opasele II.
Košice 14
28511 Nepoměřice
Kudru Hory
Tschechoslowakei

Herrn
Josef Opasele
I. o. z. III.
Košice 49
p. 28511 Nepoměřice
Tschechoslowakei

Kloster Einsiedeln
Schweiz Suisse Switzerland Svizzera
Nr. 50 Kartenverlag J.Eberle, Einsiedeln
67.X.72
Drazí,
Vzpomínám na ošedny v tomto štáby.
lélu opatství benediktinů, ad učitel
poblíž v jednom venkovském kostel.
jsem prožíval neděle, za církve pro
stodovnou. Dívají si, že o všem, co
až se opat Kristus ohlášil, rozšířil
je svým posestřím pokojě, je naple,
te čas k našemu útěchu do vyhnání.
Zde se aspoň lidé nemusí ležet v
o něco hadat, ale už něco
hnil. Mue všechny moždruhy a liban
Váš Zdobychy Hryc Jan

Mili,
Mnoho pozdravů a přání má být
váše v noci. Zima nás stále
drží v sachu, až jsem již u
vraždit, že kumna, což je vlastně
kratka cesta vlakem, letve želez
bezvadně rychle. A totem je mi dost
ošeho druku! Tak tady detak tu
naši "poštu, přece jen to bylo na
"25 kusů, odjinud pak na 80. Už
to budu mít za sebou. Nahle!
Váš strýc Kmotr
Jan

25.2.83

FRIBOURG

*Souvenirs
de*

*Saluti da
Pozzo
Potenza
Picena*

Pont St. Jean
Vue générale
Fontaine de la Fidélité
Pont de Berne
Fontaine de St. Jean Baptiste

couleurs naturelles

8.7.6.81
Linda Color, S. A. Genève

pan
Josef Opasek
28511 Nepoměřice
Kosice 14
Tschechoslovenske
AN

Malou vzpominaku
z mudné cesty do Švýcarska minul
plánu, ale i počasí pò těch 6 dní
bylo zcela minimální duš kváse.
Tohle město žest žiz
při zpáteční cestě ve
Ženevě. Moe všechny
pozdívají vás
pan

9382 Reproduction interdite

da fotocolor Kodak Ektachrome

6.7.70.03

syny
Josef Opasek II.
Kosice 14
28511 Nepoměřice
Leopoldovské
29

Drazí,
Nostal jsem se na týden k voči.
Tak pěkně pozdravuji všechny.
Je zde až 30°, v noci pak na
20°. Spím ale dobře. Jsem celkem
zdrav, což doufám též o Váš. Pote-
st mae opět donis od Vás, když
dříve a máu z něho radost i
stále pravni, takže quit. z. deva-
teron, nemizu. Pisu i horším.
Lhá všechny štěstí
pan

Drazí,
10. XII. 1980
Doufám, že to dojde k úspěchu
i s vloženou fotoparfumí z Hesse.
Při vákuové cizbě, je toho určitě
málo, když bychom to nebrali dohrom-
ad, tak se na krásky v této zemi
nečtebe žít. He Mili, Nevka, Zola
jímé doře, trochu star, snad novej
to přišly vte uložte. Zdraví, pečlivě
slouží, zeta se ospeu více cih, i když
se nemarhu hmit z povinností, spíše
jeu proto, aby člověk něco uctítal a
u komeu a leu cist a přemýšlet. Doufám,
že se ořichu, dřevitě bít zahaní se chue
raději. Jednou řeku psal taky Zekukon,
spíše po poměh, přičinm achera ne-
má, i snad mu to došlo. Spadla jsem
dost, obstarané, kotile máu mš pět? i
Při lenství 81, ale to je podle vřatau.
Báží u se řádověch. Tade Křiu, ne mu
ořet napříti. Všechny ořem mae poka-
nu i řáhu. A Neu stá v duchu s va-
lary thelda Jan

4325 Die Hoffnung der Sünder - Die Freude aller. Griechisch/byzanz-
finsch, 16. Jh., Privatbesitz
Beuroner Kunstverlag, D-7792 Beuron. Nachdruck verboten

FIRENZE
 Basilica di S. Miniato al Monte
 La Basilique de S. Miniato sur la Montagne
 The Basilik of S. Miniato on the Mountain
 Die Basilika von S. Miniato auf dem Berg

Opominu ably
 pnu Pepickom! Dopis Neun
 chskl i s vstetnostu
 Bohospejce vbrimne.
 Pstomile kaspel kive
 Di 4dny bydle, je
 du dste na stalu vedu
 chladno! Mot v
 Otedny mchayve
 val jar

NOVA LVX
 9.5.77
 Riproduzione vietata

Per la famiglia
 Opasek

Kosice 14

b. 28511 Nepoměřice
 Cecoslovacchia

Raro esemplare di architettura romanico-fiorentina; venne iniziata nell'XI sec. e finita nel XIII sec. Nella parte superiore della tipica facciata del 1062 spicca un mosaico di autore ignoto del XII sec.

Ediz. Giusti di S. Becucci - Firenze
 da Fotocolor Kodak Ektachrome

Soemra MARZARI S.p.A. - Schio
 Printed in Italy 49

11989

18.1.75
 To Neun je poplavy novostu
 i planiu: musko zdravi a vte
 dre, co mude byt v hrami.
 cich mepnost. A hnu k pfove
 cin mepst, pofte of mepst
 Ji v kethu buan deprectau nu
 trah. Mot na val vtedny mys
 lnu a mepdnuj novou, gfove
 sth. Val jar

ITALIAN LEADER IN SOUVENIRS
 ROMA - © 1973 RIPRODUZIONE INTERDETTA

AND RE

Sif.
 Josef Opasek
 Kosice 14
 28511 Nepoměřice
 Cecoslovacchia

Herrn
 Josef Opasek
 Kosice 14
 b. 28511 Nepoměřice
 Tschechoslowakei

Gesamtherstellung: Druck- und Verlagsanstalt Weismühl, Wels
 16. V. 1980

Mily Josefe,
 Tesi mue, de Pepiku vedelal tu
 zkouku, skota je ta moje, au Neun
 nevedet, de le tam jius. Jen si
 myslim, zda to neui obhzu denuie
 jezcut. Ne, asi to jiusu nejde zovidit.
 Jak dlouho trva tahorave sta aucto ply
 to bacate calat? To mue zovijua.
 Myslim tedy Kosice-Kotiu. Mizzi
 pzdchruze, uz je ji 77 let a je po
 jad etla. Nebyl item tam dlouho,
 ale cepushila mi! Klecel item pre
 du dvetna! Liba Val stije Jen

Gunthergrab (1304)
 Benediktinerstift Kremsmünster, Österreich

Benediktiner-Abtei Michaelsberg

Siegburg

gegr. 1064 vom hl. Anno II., Erzbischof von Köln
Annoschrein

Draz!
Vz' Nemu e val' alen ho nestyrit,
A tu laku pos'la sa nepomice
pozdravy z redutsu vltava
boticij' Bonna. Akle icite mntat
ke plocuji; vsi' krasnetu zdanj'
Napiste, ci detate, jati portu
Cuje v'arba, ci radice, cocty,
Casty na v'echny i' n'zkyzku
Opomudu. Val' shy' Pau

12. XI. 79

Verlag Keller & Burkard, München 70 - Nr. 2157

Pau
Josef Opasek
Košice 14

28511 Nepomice
Tschechoslowakei

*Ohnoko redava prejeme ke yofe
nyu jmnimam a statny i
katinem sledani, to lunde
radosti, joi to sama sitim.
Gredone vas n'etaly zabramm
a malij' jume ku qatulya
pavila' 100 jnu jofore i' sem
obrum. M. y. Opasek) 26/3*

Verlag Brüder Kantor, Wien II.

Usmile
Klein' Pau
Marie Opaskova
Nepomice C. 3
p.p. Uhl. Janov
Cechy.

WG-17

MISSION SANTA BARBARA

Founded in 1786 by Fathers Lasuen and Patera, some ten years after the American Declaration of Independence while Spain still possessed California. Often referred to as the Queen of the Missions and has been in continuous operation since its founding by the Franciscan Fathers.

Chip Gillette photo

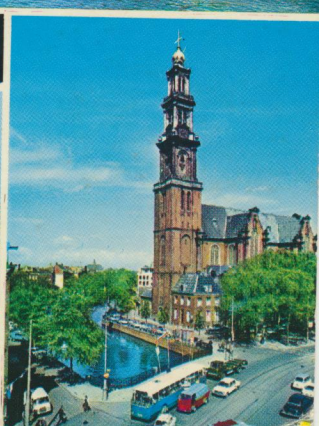
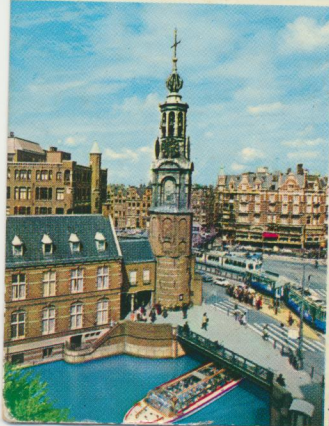
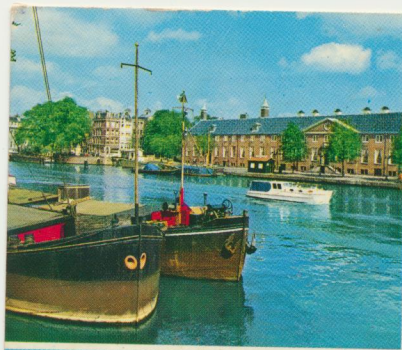

*Will' jofore,
Vzromi' nime a budla rya
Z n'zkeho karta nari' ze
mekoufe. Prejeme sit
ctyre. Val' shy' Pau
Gredone n'zkyzku
tla kude. M. y. Opasek
Košice + Kavuska
Košice*

18.6.1980

ADDRESS

Pau
Josef Opasek
Košice 14
28511 Nepomice
Czechoslovakia

Groeten uit Amsterdam

Disneyland
© WALT DISNEY PRODUCTIONS

8 MAY 1972
A 124

STAMP
010284

AIR MAIL CARD
PAR AVION r mail

TO je pochovaná krajina v Los Angeles vyhranená prv nás, obchodu Dismneli na bielu sveta. Mne ma očahu Dismneli a svedne nbehom je kustricel

Josef Opasek
nejmladsi
Košice čp. 14
p. Nepoměřice
u Kladne Hory
Czechoslovakia

ELEPHANT BATHING POOL
Far from civilization, in the remote jungles of Asia, an explorer's boat cruises past Indian elephants at play in their sacred bathing pool - one of the many thrills that await jungle travelers in the wonder world of Adventureland.

Adventureland
CALIFORNIA 92803

NEDERLAND
REGINA JULIANA 40C

Wijetijdloof 50% goedkoper

Uitgave: Rembrandt - Amsterdam

Post
T 10/75

Josef Opasek
28511 Nepoměřice
Košice čp. 14
Tschechoslowakei

29. 11. 76

Drazí,
Přemueli neu, se jiste dlubuji
cstni - a tak spon teuto upřim
ny hofelst neu. Drogdu, se iste
dost zekav, id stanoj v rade.
Jenu gae den v hradě i du hloa
ut us vadei. Jmad se uae daj,
cbit, ste set neu, abry.
Meje k ořichu, pskud uoym
ostroine. Pzehrung i lito
Vl Jan

Supercolor

Wien - Schloss Schönbrunn
Vienna - Schoenbrunn Palace
Vienne - Château de Schoenbrunn
Vienna - Castello di Schoenbrunn

Wien 11-10 1975 13 11 1150

Posto 1
verbilligt
zu 5
GRUSSWORTEN
ALS
DRUCKSACHE
FRANKIEREN

Wien
Abj
11-10
1975
13 11
1150

Andie Familie
Opasek
28511 Nepoměřice
Košice 14
Tschechoslowakei

10. X. 75

Drazí,
Vezdu na skot, k Nistri kuu
se žiz dluho nedostel, ano mu au
nejiše, ce by Fijec mahu kusi;
rozjedatny. Srye byste uriae.
i ostroine hč (cca 82 kg
cřte jahy) Z lmečlu česko
Stransičas 39 pstrvone
42, je ořak bā, ten dōst
cřty i buorit. Mgate d
jpu ocar vito v
Je sratyfuvi uřdary
Vl Jan

Reiseamtverwaltung
berätungs-
vermittlung

Hans H. Rau, Wien III, Weissgerberlaube 60, Tel. 731383

R 844

Farbphoto

5. X. 1985

Milý Josefe a osičku,

Dnes mám zvláštní důvod, abych napsal a o něco poprosil. Jedná se o hrob ^{v Břevnově} maminky. Říká se, že deska, která hrob přikrývá se vychýlila na stranu se značným rozdílem. Však tam leží již 20 let. Bude zapotřebí asi dosypat hlínu, udusat a desku znovu položit do správné polohy. Slíbil mi to jeden známý, jehož adresu uvádím; už je tomu celá řada měsíců, nikdo mi neřekl, že by to bylo hotovo. O peníze tu nejde, jen aby to bylo hotovo aspoň do zimy, když do Dušiček je doba příliš krátká. Zkrátka bylo by nutné to aspoň zkontrolovat. Snad ještě víš, kde matka leží, chci to přesto krátce připomenout. Když se vejde hlavně u vchodem z cesty, která vede kolem hřbitova, ihned za vchodem se jde do prava a hrob leží téměř paralelně s hřbitovní kaplí a za hlavou hrobu a hrobů kolem je hřbitůvek oddělený, kde jsou pohřbeni benedikťáni. Na velké desce je jméno matčino, otcovo a babičky Marie Cyrusové, snad mi nezapomeneš. Pan lékař - starší pan - u nás pracoval zavalitě i po ní až do zrušení 1950. Jisté má i telefon. Záležitost je třeba přezkoušet na místě, protože si dnes myslím, že se zatím nic s opravou nestalo. Rudolf Sakař, Na Havránci 269/53, 14300 Praha 4, Modřany.

Až na mírnější zdravotní výkyvy se mi daří dobře a doufám že i otec Josef ve svém ctihodném věku se drží!

Pozdravuje a líbá Váš
Jaco

Atelier ARNOLD SCHALITA

WIEN, X. Favoritenstr. 112.

Prezident
republiky

Milý bratře Anastasie,

Její ži k Tvoje narozeninám
dobré zdraví v dalších letech,
maximální úspěchy a především,
ať sis uchováš svou dobrou vůli,
vůlku pohodu a svůj zručný
lásky nadhled.

Zdraví

Václav Havel

20/4/1994

Opasch Jakob
Morizka Helena

Anton

5.10.1819 Opasch Matěj 3.9.1895

28.X.1855 Opasch Stan.

26.X.1859 Matějova Maie (Morizka)
Opasch Maie

Opasch Maie
Syn Jan.

1873 Stelkova
Antonie
1873 Stelkova

Bobumil
Stavilov
Janek
Frane
Sejvald

14.3.1847 Opasch Josef

30.7.1846 Borekova Anna

15.1.1842 Opasch Stan.
1.9.1892 Machara Maie

28.X.1804 Opasch Josef
19.X.1911 Jylava Maie

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Stan.
7.8.1882 Opasch Maie

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Stan.
10.1.1890 Opasch Jan
7.8.1882 Opasch Maie

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

3.3.1940
Kučer
Vahounová

Frankisch 17.6.1941
Opasch Josef
Morizka Vira

Opasch Stan.
10.1.1890 Opasch Jan
7.8.1882 Opasch Maie

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Antonie

18th Opasch Lenka 1919

1. mom.
11. mom.

Opasch Stan.
7.8.1882 Opasch Maie

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.

Opasch Jan
Morizka Jakubim.